

Gorczańska

ZGODA

Biuletyn Samorządowy Gminy Niedźwiedz

ISSN 1213-1415

Rok XXVII - Nr 131

Lipiec - Sierpień - Wrzesień '2022

Cena 3 zł

*A w dolinach piękna jesień,
złote liście lecą z drzew,
od Turbacza wieje wiatr,
niesie nam tę wieść...*

INFORMATOR

WÓJT GMINY MGR INŻ. RAFAŁ RUSNAK

W sprawie skarg i wniosków przyjmuje interesantów codziennie od godziny 8.00 do 10.00 Pokój nr 10.

W razie nieobecności Wójta w sprawach skarg i wniosków przyjmuje Sekretarz Urzędu Gminy.

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY ZENON DZIEDZIC

Pełni dyżur w czwartki w godzinach od 9.00 do 11.00. Pokój nr 13.

URZĄD GMINY

Czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30

Przerwa dla wykorzystania przez pracowników w godzinach 10.00 - 12.00

TELEFONY WEWNĘTRZNE ORAZ NUMERY GABINETÓW POSZCZEGÓLNYCH REFERATÓW

(18) 33 17 002 - Sekretariat. Pokój nr 17

- 302 - Sekretarz Urzędu Gminy. Pokój nr 18
- 305 - Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół. Pokój nr 7
- 307 - Obsługa sołectw. Pokój nr 3
- 308 - Księgowość podatkowa. Pokój nr 5
- 309 - Gospodarka nieruchomościami. Pok. nr 14
- 310 - Biuro Rady Gminy. Pokój nr 1
- 311 - Ochrona zwierząt. Solary. Pokój nr 14
- 312 - Ewidencja ludności. Pokój nr 20
- 313 - Gospodarka przestrzenna, Ochrona środowiska. Pokój nr 14
- 314 - Utrzymanie dróg. Pokój nr 12
- 315 - Inwestycje gminne. Pokój nr 12
- 320 - Księgowość. Płatność za wodę. Pokój nr 3
- 321 - Informatyk. Pokój nr 1
- 322 - Punkt obsługi *Czyste Powietrze*. Pokój 2
- 323 - Księgowość podatkowa. Pokój nr 5

- 325 - Działalność gospodarcza. Pokój nr 13
- 326 - Skarbnik. Pokój nr 4
- 328 - USC. Dowody osobiste. Pokój nr 19
- 329 - Oświata. Pokój nr 8
- 333 - Gospodarka odpadami. Pokój nr 10
- 334 - Wodociągi. Pokój nr 9
- 338 - Biblioteka. Gminny Ośrodek Kultury.
- 331 - Zasiłki rodzinne. I piętro
- 316 - GOPS. I piętro

Punkt obsługi „**Czyste powietrze**” czynny w poniedziałki i czwartki w godz. 9.00 - 14.00, Pokój nr 2 na III piętrze Urzędu Gminy.

Ośrodek Doradztwa Rolniczego (Urząd Gminy Mszana Dolna, I piętro), w czwartki 8.00 - 15.00

Bank Spółdzielczy czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 - 15.00. Tel: **18 331 70 11**

Poczta czynna od poniedziałku do czwartku od 8.00 do 14.30, w piątek od 13.30 do 20.00. Tel: **885 901 050**

Gminna Biblioteka czynna: W Poniedziałek od 9.00 do 17.00; wtorek - piątek 10.00 do 18.00; sobota od 8.00 do 12.00. Tel: **18 331 70 99**

Godziny otwarcia biura GBiOK: Od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00. Tel: **18 331 70 99**

Muzeum „Orkanówka” otwarte jest dla zwiedzających od wtorku do soboty w godzinach od 9.00 do 17.00, a także w dni wolne, czy po godzinach, po wcześniejszym umówieniu się telefonicznie: **608 731 557**

Ośrodek Zdrowia w Porębie Wielkiej czynny od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 18.00. Tel: **18 331 70 13**

Poradnia Stomatologiczna czynna w poniedziałki, środy i piątki od 8.00 do 14.00, wtorki, czwartki od 12.00 do 20.00 w soboty (dyżur) Od 8.00 do 12.00. Tel: **18 331 79 30**

Msze święte w okresie zimowym:
Parafia św. Sebastiana w Niedźwiedziu:
Niedziele i święta: 7.00, 9.00, 11.00, 17.00
Dni powszednie: 6.30, 17.00
Parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika:
Niedziele i święta: 8.00, 11.00, 15.00
Dni powszednie: poniedziałek, wtorek, sobota - 7.00; środa, czwartek i piątek - 17.00
Parafia MB Fatimskiej w Porębie Wielkiej:
Niedziele i święta: 8.00, 10.00, 17.00

*****

BRAWO KUBA!

W lipcu Garbarnia Kraków poinformowała o zakontraktowaniu wychowanka GKS Orkana Niedźwiedź Jakuba Sutora. 19-letni skrzydłowy reprezentował już barwy Krakusa Nowa

Huta, Progresu Kraków i Puszczy Niepołomice. Ostatnie pół roku spędził w drugiej drużynie Garbarni występującej w IV lidze i spisał się tam na tyle dobrze, że w nowym sezonie znalazł się w kadrze pierwszego zespołu, który kampanię 2022/2023 spędzi na drugoligowych boiskach (z nr 19 na koszulce).

Jest pierwszym w historii Koniny piłkarzem, który będzie grał w II lidze.

- Przychodząc tutaj rozmawiałem z trenerami Krzysztofem Szopą i Stanisławem Śliwą, którzy nakreślili mi plan, że na początku będę występował w rezerwach, lecz przygotowania do nowego sezonu rozpoczną z pierwszą drużyną. Tak się stało i jestem z tego powodu bardzo zadowolony - powiedział J. Sutor.

Doczekał się debiutu w pierwszym zespole krakowian już w drugiej kolejce wchodząc na ostatnich kilka minut meczu z KKS Kalisz przegranego ostatecznie 1:3. Od tego czasu Kuba na dłużej lub krócej wchodzi na boisko niemal w każdym kolejnym meczu.

Pozostaje mu życzyć cierpliwości, wytrwałości i powodzenia w spełnianiu marzeń, które od dzieciństwa koncentrowały się właśnie na piłce nożnej. Także godnego reprezentowania naszej Gminy!

Ps. Niżej drużyna Garbarni. Jakub Sutor w drugim rzędzie trzeci od prawej (wliczając członka sztabu).

W tym numerze między innymi...

Co, gdzie, kiedy.....	2	Nasze pierwsze Senioralia.....	19
Nasz piłkarz gra w II lidze.....	3	Wspomnienia z wakacji.....	20,21
Homilia ks. Biskupa J. Mastalskiego.....	4,5	Wywiad z Barbarą Dziwisz - dyrektorką szkoły w Podobinie.....	22,23
Informacje Wójta Gminy.....	6,7	Z życia szkoły Niedźwiedziu.....	24
Czy jesteśmy bezpieczni?.....	8	Udany sportowy start uczniów szkoły z Poręby Wielkiej.....	25
Informacje z powiatu.....	9	Wywiad z prezes Karoliną Zapałą o działalności Stowarzyszenia „Kierunek Przyszłość”.....	26,27
Relacja z uroczystości obchodów XX-lecia naszego Oddziału Związku Podhalan.....	10,11,12	Wspomnienia z pobytu na turnusie rehabilitacyjnym w Dziwnówku.....	28,29
Kościół w Koninie ma 30 lat.....	13	Pierwsza taka noc na Orkanówce.....	30
Wydarzenia w gminie w skrócie.....	14,15	Doroczne święto na Potaczkowej.....	31
Dwie odsłony „Lata pod Turbaczem”.....	16, 17		
Inwestycje w gminie.....	18		

Homilia wygłoszona przez Księdza Biskupa Janusza Mastalskiego na Mszy świętej z okazji 20-lecia naszego Związku Podhalan i poświęcenia nowego sztandaru w dn. 24 09 2022

Czcigodni księża, na czele z księdzem Proboszczem! Pani Poseł! Panie Wójcie! Wszyscy zaproszeni Goście według godności i funkcji, których pewnie bezpośrednio nie znam, ale wszystkich serdecznie witam i pozdrawiam!

Papież Franciszek powiedział kiedyś: Nasz grzech leży w nieuznawaniu wartości, chęci posiadania i wykorzystywania tego, czego nie cenimy jako daru. Grzech ma zawsze ten sam korzeń zaborczości, wzbogacania się kosztem innych ludzi i kosztem samego stworzenia. To ten sam grzeszny sposób myślenia, o którym rozmawialiśmy w związku z wykorzystaniem. Grzech jest w wyzyskiwaniu tego, czego nie wolno wyzyskiwać, wydobywaniu bogactwa, władzy lub satysfakcji, skąd nie powinno się go wydobywać. Grzech jest odrzuceniem ograniczeń, których wymaga miłość. Nie mam żadnej wątpliwości, że ktoś kto jest w Związku Podhalan (Podhalańczyk) wie, czego mu nie wolno. Bo ten poświęcony przed chwilą sztandar, ta dzisiejsza uroczystość, ta świadomość waszej tożsamości, przypominają o wartościach.

Proszę spojrzeć na dzisiejszą Ewangelię; ona pokazuje niezwykle ważną rzecz. Że nieważne jest to, ile mamy, jakie mamy bogactwa, jakie zależności z innymi, tak, jak ten bogacz. Ale ważniejsze jest to, czy jesteśmy wrażliwi, czy jesteśmy ludźmi, którzy potrafią cieszyć się również w dobrobraniu, ale nie tak, jak ten bogacz prowadzący styl życia ostentacyjnego po to, żeby pokazać luksus.

Dlatego, moi drodzy, dziękuję wam za to zaproszenie. Że jestem w tym pięknym zakątku naszej Polski, że jesteśmy tutaj w ważnym momencie dla waszego Oddziału Związku Podhalan. Chcę powiedzieć o czterech elementach, czterech bokach obrazu ramy życia. Bo ta rama jest niezwykle ważna w naszym życiu. A zatem w jakich ramach mamy się poruszać, jako ludzie, którzy się utożsamiają z tym sztandarem?

Dzisiejsza Liturgia Słowa pokazuje nam takie cztery elementy tej ramy. Słyszymy w dzisiejszym I czytaniu: „Biada beztroskim na Syjonie i dufnym na Górze Samarii”. Pierwsza, jakże ważna sprawa, to współodpo-

wiedzialność. I to jest to pierwsze „W”, które trzeba ze sobą wziąć. Współodpowiedzialność za Związek, za tożsamość. Współodpowiedzialność, to świadomość wspólnego dzieła, a więc i za wychowanie dzieci, które są dziś pewnie po raz kolejny tak pięknie ubrane i tak znakomicie, wspaniale grają. Pierwszy raz słyszę taki zespół, który ma wszystko świetnie dostrojone i pięknie gra. Dzieci - zdaje się - mówią „szacun”. Więc „szacun” za to, jak zaśpiewaliście na początku. Współodpowiedzialność to jest świadomość celu. Po co ten sztandar poświęciliśmy, żeby był piękny i żebyśmy go tam gdzie położyli w siedzibie Związku? Nie! Poświęciliśmy go po to, byśmy wiedzieli ku czemu zmierzamy. A zmierzamy do jeszcze większej jedności, konsolidacji. Współodpowiedzialność to jest współpraca, dlatego nie wyobrażam sobie, że w jakimkolwiek Związku, a tym bardziej Związku Podhalan, byłaby jakaś konkurencja.

Tak bardzo dużo jest w tej chwili zła, agresji, niechęci. Pokażcie kochani, że jak się jest Podhalańczykiem, jak się jest góralem, człowiekiem, który chodzi właśnie tak ubrany, to zawsze łączy, a nie dzieli. Bo współodpowiedzialność, to jest wzajemna do siebie cierpliwość. Jesteśmy inni, ale przecież wiele nas łączy. Matka Teresa z Kalkuty, która musiała wiele różnego braku jedności przekroczyć, pisała, że „to co robimy jest tylko kroplą w oceanie, jednakże ocean byłby mniejszy, gdyby zabrakło tej kropli”. Chcę z tego miejsca powiedzieć: jesteście potrzebni właśnie w tym miejscu i dobrze, że czujecie się sobą i chcecie kultywować takie, a nie inne tradycje. To jest pierwsze „W”.

Jest też drugie „W”, które nam będzie te ramę życia tworzyć. Otóż słyszeliśmy w drugim czytaniu: „Walcz w dobrych zawodach o wiarę, zdobywaj życie wieczne, do niego zostałeś powołany i o nim złożyłeś dobre wyznanie wobec wielu świadków”.

Wytrwałość to jest drugie „W”. Niezwykle ważne. Wytrwałość to - w dobrym znaczeniu - uparte dążenie do celu. Moi drodzy, jesteśmy na jakimś zakręcie dziejowym. I tu nie chodzi tylko o Covid, o wojnę na Ukrainie, ale chodzi o to, co dzieje się w naszych domach, w naszych rodzinach. Kiedy nagle nie wiadomo, co znaczy prawda, co znaczy wolność, co znaczy wierność? Dlatego tak ważne jest, aby mieć dobrą motywację. Tak, jestem człowiekiem wychowanym na tej ziemi, ale to mnie do czegoś zobowiązuje. Do tego, aby nie splamić tego ubioru, nie splamić tego, że przyznaję się właśnie do takiego, a nie innego pochodzenia. Uparte dążenie do celu, to wyciąganie wniosków z porażek, a takich jest również niemało. I wy macie prawo do tego, żeby gdzieś pobłądzić, powiedzieć coś za dużo lub za mało, ale po to jest ten sztandar, po to jest ten Związek i po są te różne spotkania i uroczystości, abyśmy weryfikowali swoje życie. Uparte dążenie do celu, to również szukanie nowych środków wytrwałości. To na pewno modlitwa, Komunia święta, ale również bycie darem dla drugiego. To są środki, które sprawiają, że nigdy nie będziecie się wstydzili, że macie kogoś w rodzinie czy w Związku, kto po prostu powoduje, że inni patrzą z przyzwyczajeniem oka. Święta Teresa z Lisieux napisała: „Kiedy opanowuje nas zwątpienie, jest to spowodowane tym, że zbyt dużo myślimy o przeszłości i o przyszłości”. Zadbajmy kochani o teraźniejszość. Zadbajmy o to, aby wracając do domu z dzisiejszej uroczystości, byliśmy choć trochę lepsi. Bo musimy stąd wyjść lepsi.

Jest też trzecie „W”. W drugim czytaniu słyszeliśmy również: „Ażebyś zachował przykazania nieskalane, bez zarzutu”. A więc nie wystarczy to pierwsze „W” - współodpowiedzialność, nie wystarczy wytrwałość. Jest potrzebna jeszcze wierność. Bo wytrwałym można być nawet w złu. Wierność, to jest trwanie mimo przeciwności. Pamiętajcie takie czasy, gdy młodzi ludzie wstydzili się ubrać strój góralski? Ja pamiętam czasy, gdy niektórzy nie chcieli mówić po góralsku, bo oni są już pany, są miastowi, inteligencja. A co ma jedno do drugiego? Wierność to jest trwanie mimo przeciwności, a więc nie zniechęcanie się. Na szczęście wróciliśmy do pięknych tradycji i do tej świadomości, że na tym terenie mówi się takim językiem i nie wstydzę się tego, że w tych różnych miejscach, gdzie jest choć paru górali, ubiorę się tak i nie wstydzę się tego ubioru. Trwanie mimo przeciwności, to jest stawianie sobie wymagań, a nade wszystko to bycie mężnym. Moi drodzy, wiele rzeczy można stracić: majątek, kogoś bliskiego, ale jak stracimy godność, to nic nie będzie z tego naszego życia. Dlatego apeluję w czasie tej uroczystości: Pamiętajcie, jesteście częścią naszej Ojczyzny, niezwykle ważną, piękną, jesteście potrzebni!

Pewnie w tym duchu mówił Jan XXIII: „Świadomość moich niedociągnięć podtrzymuje mnie w prostocie i nie pozwala mi stać się śmiesznym”. Nie chodzi o to, żebyśmy byli nie wiadomo jak dumni, chodzili z zadartą głową, że jestem Podhalańczykiem, góralem, jestem w Związku. Chodzi o to, żeby - w tym dobrym znaczeniu - zazdrościli wam inni, że jesteście spójni, wewnętrznie piękni, że sobie pomagacie. Że po prostu stanowiącie jedną wielką rodzinę góralską.

Ale jest jeszcze jedno, niezwykle istotne, czwarte „W”, tworzące tę ramę naszego życia. Otóż, czytamy w dzisiejszej Ewangelii dramatyczny fragment pokazujący zatwardziałość człowieka. „Jeśli Mojżesza i proroków nie słuchają, to choćby ktoś z umarłych powstał, nie uwierzą”. To czwarte „W”, to wiara. A wiara to jest pewność bez namacalnych dowodów. Moi drodzy, każdy ma swój PESEL. Nie wiadomo, ile jeszcze będziemy żyli i czy mamy następców. A to zależy od wychowania. Od tego, czy wychowamy ich w wierze katolickiej. Czy będziemy słuchać o kolejnym skandalu, będziemy politykować i nie wiadomo co jeszcze robić. U podstaw każdego życia jest jakiś fundament wartości. Góral niewierzący, jakby był niepełnym góralem. To tak, jakby ksiądz był niewierzący. Pewność Boga, jest odczytywaniem jego Opatrzności. Niezależnie od tego jakie mamy funkcje, nie wiem, od kogoś, kto ma tylko podstawówkę, a skończywszy na profesorach, tak jak ja. Musimy odczytywać, jak Bóg działa w moim życiu. Dzieci to nieraz widzą, bo pytają: czy jak się pomodłę, to dostanę cukierka? No, może dostaniesz, zależy, jak będziesz się modlił. Pewność, że Bóg jest, to jest odnajdywanie jego samego w drugim człowieku. Zadbajcie kochani o swoje rodziny, o swoje dzieci, o wnuków. Gdzie się podziała, moi drodzy, rodzinna modlitwa wieczorna, której wy, nas, Krakusów, uczyliście? Jechało się na Podhale, np. na ferie czy wakacje i człowiek otwierał oczy, bo nagle tata, mama, babcia, dziadek, dzieci, wnuki, wszyscy klękali do pacierza. A teraz? Zasiadamy każdy przed innym ekranikiem... i tabernakulum zostało zamienione na ukochanego smartfonia, laptopika i wiele innych rzeczy. Pamiętajcie takie czasy, kiedy szły słynne seriale i trzeba było Gorzkie Żale przenościć, bo wszyscy oglądali serial o godzinie 15.00. Na Podhalu się to rzadko zdarzało, bo Gorzkie Żale, to Gorzkie Żale, a nie „M jak Miłość”. Choć nie mam nic do „M jak Miłość” - żeby było jasne. Święty Jan Maria Vianney mówił „Chrześcijanin oziębły wierzy we wszystko, czego naucza Kościół, ale jego wiara jest tak słaba, że wcale nie oddziałuje na serce. Wie dobrze, że trwając w stanie oziębłości nie podoba się Bogu, ale nie robi nic, by się z tego duchowego letargu ocknąć”. Dzisiejsza uroczystość jest po to, żebyśmy się jeszcze bardziej ocknęli. Jesteście dobrzy, ale macie być lepsi i to jest to nasze wyzwanie.

Kończę, moi drodzy, to okolicznościowe kazanie słowami kogoś, kto powinien wam być bliski, choć niektórzy twierdzili, że niewierzący, słabo wierzący, że politykuje, inne rzeczy robi. Znałem go osobiście. To wszystko, co przed chwilą powiedziałem jest nieprawdą. Myślę tu o księdzu Tischnerze, który pisał tak: „W religii w zasadzie kluczem jest zdanie: jeśli chcesz, to możesz. Wcale nie powinienes, ale możesz. Czy powinienem ci przynieść kwiaty na imieniny? Nie, nie powinienes, ale jeśli zechcesz, to możesz”. Ten stosunek jest stosunkiem powołania, wezwania, bardzo indywidualnym. Dlatego ja dzisiaj za Tischnerem mówię tak: Kochani, nie musicie. Ale możecie. Możecie być piękni, możecie być jednością, możecie być ludźmi, którzy innych będą uczyć, co znaczy kochać, co znaczy być wiernym. Niech te cztery boki ramy zostaną z wami, a ja - wprawdzie ceper - ale zawsze progóralski. Amen.

Opracowanie - Stanisław Stopa

WIEŚCI Z SESJI RADY GMINY

Wrzesień

„Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody wraz z rozbudową ujęcia i sieci wodociągowej w Koninkach”. W związku z brakiem oferentów przedłużyłem o dwa miesiące termin składania ofert (do 23 listopada). Nie mogę sobie pozwolić na unieważnienie tego przetargu, bo wówczas automatycznie tracimy dofinansowanie.

21 września ogłosiliśmy przetarg na zadanie z II edycji Polskiego Ładu „Infrastruktura przy obiektach placówek oświatowych oraz modernizacja placówek oświatowych w Gminie Niedźwiedź”. Zostało ono podzielone na części:

a/ Modernizacja pomieszczeń Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu i wyposażenie sal lekcyjnych.

b/ Wymiana pokrycia dachowego w Szkole Podstawowej w Porębie Wielkiej.

c/ Zakup i montaż fotowoltaiki w szkołach w Porębie Wielkiej, Podobinie i w Koninie (w Niedźwiedziu już jest).

d/ Modernizacja istniejącego parkingu przy szkole w Porębie Wielkiej - II etap (dokończenie).

e/ Wykonanie boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy szkole w Podobinie.

Trwają prace przy kanalizacji w Koninkach. Dotychczas wykonano

około 3 tysięcy metrów sieci kanalizacyjnej.

Zakończyliśmy modernizację dróg rolniczych. Zadanie zostało odebrane.

Trwają remonty w ramach modernizacji dróg gminnych. W Koninie zadanie zostało ukończone.

Nadal trwa procedura dotycząca przebudowy drogi powiatowej

w Koninie. Tak się nie szczęśliwie składa, że niemal wszystkie przepusty są tam traktowane jako ciek wodne i są wskazania Wód Polskich, aby na nich dokonywać podczyszczenia wody przez specjalne separatory.

Z panią Burmistrz Mszany Dolnej, radnymi powiatowymi J. Potaczkiem oraz G. Wójcikiem byliśmy na rozmowach u pani Starosty w sprawie drogi powiatowej z Mszany Dolnej do Niedźwiedzia, zwłaszcza

jej sfinansowania. Niestety, z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zamiast 50 % otrzymaliśmy 28% dofinansowania. Dodatkowy koszt doszedł po przetargu i powstaje finansowy kłopot. Ze względu na fakt, że jest to droga strategiczna i nie wiadomo, co będzie w przyszłym roku, winna być - naszym zdaniem - wykonana w roku bieżącym. Takie jest nasze stanowisko. Na ile się uda? - zobaczymy. Nasza gmina ma dołożyć do tego zadania 810 tysięcy złotych. Ale są to na razie propozycje i przymiarki. Jaka będzie oficjalna decyzja władz powiatu, zobaczymy. Apelujemy o przychyłność.

W miesiącu sierpniu zebrano łącznie 90 ton odpadów, z czego 72 tony to były odpady zmieszane, pozostałe, to odpady segregowane.

Trwa procedura podziału przez geodetę działek pod drogę do Raby Niżnej przez Lipówkę. Termin do końca października.

W miesiącu wrześniu odbyło się spotkanie dotyczące drogi na Nową Wieś. Chodzi o bezpłatne przekazanie na rzecz Gminy 30 niewielkich działek prywatnych, przez które biegnie droga. Należy to zgłosić na piśmie do Urzędu Gminy. Od tych zgód zależy, czy droga powstanie.

Do stosownych instytucji został wysłany projekt działki pod PSZOK. Dalsza procedura będzie realizowana po otrzymaniu opinii. →

Wpłynęło 1400 wniosków o dodatek osłony oraz 1190 wniosków o dodatek węglowy, także 7 wniosków od tych gospodarstw domowych, które opalają domy drewnem lub olejem.

Uchodźcy z Ukrainy. Mamy w tej chwili trzy oddziały przygotowawcze: w szkole w Porębie Wielkiej oddział dla klas I-III, w Niedźwiedziu oddział klas IV-VI i w Podobinie oddział dla klas VII-VIII. Łącznie w tych oddziałach uczy się 79 uczniów. W przedszkolu w Porębie Wielkiej mamy sześcioro dzieci.

W ramach grantu z Ministerstwa Edukacji i Nauki nasza Gmina otrzymała na asystenta w specjalnych potrzebach edukacyjnych ucznia, po 50 tysięcy złotych. Mamy dwóch takich asystentów w placówkach oświatowych: w Podobinie i w Koninie.

Na ten moment mamy 504 uchodźców, z czego 41 przebywa w do-

mach prywatnych. Dziękuję bardzo tym mieszkańcom, gdyż nie otrzymują oni z tego tytułu żadnego dofinansowania.

Ośrodek Zdrowia. Do Wydziału Budownictwa w Limanowej zostało złożone pismo pod nazwą „Zmiana zezwolenia na budowę”. Myślę, że

jesteśmy na dobrej drodze, żeby mieć dokumentację z pozwoleniem, by móc uruchomić przetarg i realizować kolejny etap tego zadania.

Wybór i opracowanie informacji
Stanisław Stopa

KOMUNIKAT * KOMUNIKAT

W związku z trwającą ogólnopolską akcją informacyjną, Gmina Niedźwiedź wdraża działania prewencyjne związane z możliwością wystąpienia zdarzenia radiacyjnego, w przypadku ewentualnego wystąpienia skażenia radioaktywnego po uszkodzeniu reaktorów Zaporoskiej Elektrowni Jądrowej.

Informujemy, że na terenie Gminy zostały wyznaczone następujące punkty wydawania tabletek z jodkiem potasu:

Dla Sołectwa Niedźwiedź - Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu.

Dla Sołectwa Podobin - Zespół Placówek Oświatowych w Podobinie.

Dla Sołectwa Konina - Zespół Placówek Oświatowych w Koninie.

Dla Sołectwa Poręba Wielka zostały wyznaczone dwa punkty:

- Szkoła Podstawowa w Porębie Wielkiej (dotyczy mieszkańców osiedli: Misiury, Buchole, Kurki, Chlipały, Kaczory, Bastówka, Halamy, Białonie, Jopki, Kopajdy, Gwały, Zochry, Rusnaki, Tramy, Starmachy, Borek, Zapały, Ostra, Mościska, Groń, Zagronie, Nowina, Podgronie, Kozyry, Malarze, Hyby, Słomiany, Brzyzek, Filipy, Mrały, Gąsiory, Leśniczówka, Kaczorówka)

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Porębie Wielkiej (dla mieszkańców osiedli: Pod Dworem, Dwór, Pańskie, Kaciki, Morgi, Nowa Wieś, Porębscy, Liberdy, Stróże, Cichorze).

Podkreślamy, że aktualnie nie ma bezpośredniego zagrożenia skażenia radioaktywnego, a wprowadzane działania mają charakter wyłącznie prewencyjny. Ich celem jest przygotowanie się na każdy możliwy rozwój sytuacji i w razie konieczności szybka i skuteczna reakcja.

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Komisariat Policji w Mszanie Dolnej obsługuje teren trzech jednostek samorządu terytorialnego: miasto Mszana Dolna, gminę Mszana Dolna i gminę Niedźwiedź.

Na obszarze tym mieszka ponad **32 tysiące** osób. Powierzchnia obsługiwanego terenu wynosi **271 km²**.

%%%%%%%%%

Referat Kryminalny KP Mszana Dolna w ubiegłym roku wszczął **258** postępowań przygotowawczych, przeprowadził ponad **266** postępowań sprawdzających, zrealizował **390** pomocy prawnych.

Współpraca policjantów z Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej z innymi uprawnionymi podmiotami w 2021 roku:

Straż Miejska - 25 służb łączonych;

GPN - 12 służb łączonych;

Straż Leśna - 4 służby łączone.

Policjanci w r. 2021 ujawnili **60** nieletnich w czasie ucieczek. W ramach prewencji odbyło się kilkadziesiąt spotkań z dziećmi i młodzieżą oraz z pedagogami.

W 2021 roku funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej przeprowadzili **3145** interwencji, w 2020 roku było ich **1935**.

Wykrywalność ogólna przestępstw: rok 2021: **66,53%**. Rok 2020: **85,21%**.

Komisariat Policji dziękuje za współpracę oraz wszelką okazaną pomoc Pani Burmistrz, Panom Wójtom oraz Samorządom z terenu działania Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej.

%%%%%%%%%

Czy jesteśmy bezpieczni?

Na sesji Rady Gminy w dniu 27 września Komendant Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej pan Wiesław Czamara przedstawił ocenę stanu bezpieczeństwa na naszym terenie za 2021 rok. Oto jego statystyczny obraz w wybranych kategoriach:

* Nastąpił znaczny spadek liczby przestępstw stwierdzonych: **340** w r. 2020 do **235** w roku 2021. Dynamika wynosi: **69,12%**

* Nastąpił znaczny spadek liczby przestępstw o charakterze kryminalnym: rok 2020 - **247**, rok 2021 - **141**. Dynamika: **57,09%**.

* **Spadła** liczba wypadków drogowych; odnotowano ich **7**, wobec **10** w 2020 roku.

* W roku 2021 na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa zatrzymano **111** osób, w roku 2020 takich zatrzymań było **115**.

* **Spadła** liczba przestępstw przeciw mieniu: Kradzieże: **19**, wobec **24** w 2020 r. Włamania: **9**, wobec **10** w r. 2020.

Wzrosła liczba oszustw: **39** w roku 2021 wobec **28** w roku 2020.

* **Zmalała** liczba innych przestępstw: 2021 rok - **160**, 2020 rok - **262**.

* **Zmalała** liczba bójek i pobic z **6** w 2020 roku do **1** w roku 2021.

* Na **139** podejrzanych o popełnienie przestępstwa, w **3** przypadkach byli to nieletni.

* Zatrzymano **40** nietrzeźwych kierowców, podobnie jak w 2020 r.

* Ujawniono **258** zdarzeń drogowych (wypadki i kolizje):

Gmina Mszana Dolna - **99**, Miasto Mszana Dolna - **128**,

Gmina Niedźwiedź - **31**.

* Wielokrotnie spadła ilość przestępstw narkotykowych ze **121** w roku 2020 do **4** w roku 2021.

* Interwencje domowe wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”: miasto Mszana Dln. - **12**, Gmina Mszana Dolna - **24**, Gmina Niedźwiedź - **20**.

* W roku 2021 nałożono **616** mandatów karnych na sprawców wykroczeń, wobec **643** w roku 2020.

* Do Izby Wyrzecznień doprowadzono **48** osób (w 2020 r. - **53**).

* W ramach programu Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa w poszczególnych Samorządach zgłoszono do weryfikacji zagrożenia: zgłoszonych - **172**, potwierdzonych - **66**, niepotwierdzonych - **100**, „pomyłka - żart” - **6**.

* W roku 2021 zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia w stosunku do **1884** osób. W 2020 roku miało miejsce **1769** takich pouczeń.

* Liczba wykroczeń ujawnionych ogółem **388** wobec **389** w r. 2020

* Liczba wykroczeń zakończonych skierowaniem wniosku do sądu - **150**, wobec **133** w roku 2020.

* Liczba wykroczeń zakończonych mandatem karnym: **73**, przy **74** w roku 2020.

%%%%%%%%%

Wybór i opracowanie - Stanisław Stopa

JANUSZ POTACZEK INFORMUJE

Sesja wrześnieowa

„Remont drogi powiatowej Mszana Dolna - Hucisko w miejscowości Mszana Dolna - Podobin - Niedźwiedź”. Według kosztorysu, który został opracowany wcześniej, wartość inwestycji - 4.900.000,00 zł. Ukazało się 6 ofert, z których najtańsza opiewała na 6 milionów złotych. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wynosi 1.376.000, 00 złotych. Brakuje zatem 4.624.000,00. Na wspomnianym wcześniej przez p. Wójta spotkaniu ze Starostwem Powiatowym otrzymaliśmy informację, jak powiat to zamierza sfinansować. Nie wiem czy oba nasze samorządy są w stanie temu podołać, bo w sumie wychodzi 810 tys. zł. Chciałbym (i tak sugerowałem) byśmy w tym roku zrobili jakiś I etap, żeby te pieniądze nam nie przepadły.

Odcinek drogi od kościoła do mostu na Porębianie jest w realizacji (jeżeli chodzi o skróconą dokumentację), bowiem nie udało się nam (niestety) przebrnąć z ofertami bez tej dokumentacji. Warunek jest taki, że przetarg jest w tym roku, a realizacja w I półroczu następnego roku.

Koszenie trawy przy drogach powiatowych zostało zakończone, na ukończeniu jest czyszczenie rowów przydrożnych. W tych sprawach proszę się kontaktować z radnym Grzegorzem Wójcikiem, który prowadzi nad nimi bezpośredni nadzór.

Oto odpowiedź Powiatowego Zarządu Dróg w Limanowej odnośnie pisma - prośby o dokonanie przeglądu i usunięcia drzew zagrażających bezpieczeństwu użytkowników dróg powiatowych na terenie Gminy Niedźwiedź. - „PZD w Limanowej informuje, że w okresie jesiennym i wiosennym dokonywa-

ny jest przegląd stanu zadrzewienia rosnącego w ciągu dróg powiatowych. W jego wyniku drzewa ze względu na stan zdrowia, wiek, rozmiary, odległość od jezdni bądź nadmierny wzrost korony zagrażający bezpieczeństwu uczestnikom ruchu drogowego oraz pieszym, są kwalifikowane do usunięcia po uzyskaniu stosownych decyzji administracyjnych, natomiast prace związane z pielęgnacją są realizowane w ramach całorocznych robót utrzymaniowych na terenie Powiatu. Z naszej strony również podjęte zostały zadania mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz pieszych na terenie Gminy Niedźwiedź. W ich wyniku podczas objazdu drogi powiatowej Niedźwiedź - Konina zakwalifikowaliśmy do usunięcia 12 drzew rosnących w pasie drogowym wyżej wymienionej drogi powiatowej w miejscowości Konina, które przez swój stan zdrowotny, rozmiar i nachylenie w kierunku jezdni - w naszej opinii - stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego i mieszkańców przyległych posesji. W związku z powyższym zwróciliśmy się do Urzędu Gminy Niedźwiedź o wydanie stosownej decyzji administracyjnej zezwalającej na wycinkę przedmiotowych drzew. Jednak mimo naszych starań Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie po dokonaniu analizy przedłożonych dokumentów w przed-

miotowej sprawie odmówił uzgodnienia projektów decyzji zezwalającej na usunięcie wyżej wymienionych drzew. Ponadto PZD informuje, że w najbliższym czasie dokona kolejnego przeglądu stanu zadrzewienia rosnącego ciągu dróg powiatowych na terenie Gminy Niedźwiedź”.

Zamontowano obelisk przed szkołą w Porębie Wielkiej. Zlecona została tablica informacyjna, którą wykona Piotr Krzysztofiak z Mszany Dolnej, zaś gład trzeba wyczyścić i zakonserwować, potem dokonać całościowej wyceny.

Pojawiły się pytania: co robi Gmina na terenie Domu Wczasów Dziecięcych odnośnie kanalizacji? Nic nie robi, bo to jest zadanie Starostwa, a nie gminy. Polega to na tym, że wcześniej wszystkie odpływy były połączone razem, więc był problem z rozliczaniem nieczystości. Teraz te trzy jednostki (Dom Nauczyciela, Dom Wczasów Dziecięcych i Termy Gorce) będą miały osobne odpływy i osobne liczniki kasowe.

Serdecznie dziękuję pani Sekretarz Justynie Łabuz. Jest taki artykuł „Gmina Niedźwiedź wzięta na języki po publikacji ogólnopolskiego Onetu”. Odpowiedź p. Justyny jest fantastyczna. Ośmieszyla Onet, który podał informację, że zostało w Gminie Niedźwiedź sporządzone 15 tysięcy wniosków o dopłatę na węgiel. *Opracowanie - S. Stopa*

W sobotę 24 września miała miejsce w naszej gminie podniosła uroczystość. Gorczyński Oddział Związku Podhalań w Niedźwiedziu obchodził 20-lecie swojego istnienia. Z tej okazji zorganizowano z rozmachem rocznicowe spotkanie. Rozpoczęła je Msza św. w intencji Związku Podhalań i poświęceniem nowego sztandaru, odprawiona przez ks. Biskupa Janusza Mastalskiego w asyście księży kapelanów Związku oraz ks. Marka Wójcika z Niedźwiedzia i Gospodarza religijnej części uroczystości ks. Zdzisława Bogdanika - Proboszcza parafii w Porębie Wielkiej, gdzie miało miejsce nabożeństwo. Animację muzyczną ubogacił występ dziecięcej 50-osobowej kapeli góralskiej Huberta Rapciaka, która zebrała za swoją grę i śpiew gromką, zasłużoną owację.

W uroczystościach udział wzięli: ks. Biskup Janusz Mastalski, ks. Kapelan Stanisław Kowalik, ks. Kapelan Władysław Ulmaniec, ks. Proboszcz Zdzisław Bogdanik, ks. Kanonik Jan Zając (na mszy św. był ks. Marek Wójcik), Poseł Anna Paluch, Wicestarostina Powiatu Limanowskiego Agata Zięba, Przewodniczący Rady Powiatu Limanowskiego Józef Pietrzak, Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Limanowskiego Janusz Potaczek, Wójt Gminy Rafał Rusnak, Przewodniczący Rady Gminy Zenon Dziedzic, Radni Gminy: Andrzej Wielowski, Barbara Gawlik, Anna Liberda, Sołtysi Niedźwiedzia Anna Ogiela i Poręby Wielkiej Tadeusz Cichański.

Odczytane zostały Listy Gratulacyjne od Premiera RP Mateusza Morawieckiego oraz Marszałka Małopolski Witolda Kozłowskiego.

Pan Premier w swoim przesłaniu napisał m.in.: „Szczerni Państwo! Jednym z miejsc w którym zaplanowano dzisiejsze uroczystości jest otwarta w styczniu tego roku siedziba Gorczyńskiego Oddziału Związku Podhalań w Gminie Niedźwiedź. Nowy budynek pełni jednocześnie Centrum Informacji Turystycznej oraz prowadzi rekreację w regionie Gorców i w Gminie Niedźwiedź. Cieszę się, że mogliśmy wesprzeć tę inwestycję z rezerwy ogólnej budżetu Państwa. Życzę wielu kolejnych lat w służbie dla zachowania i rozwoju lokalnej kultury regionu i szczególnego ducha jego

JUBILEUSZ 20-LECIA NASZYCH PODHALAN

mieszkańców. Niech praca ta przynosi wam radość, spełnienie, satysfakcję i pożytek wszystkim mieszkańcom Podhala, którego piękno znane jest i drogie sercu każdego Polaka. Z wyrazami szacunku Pan Mateusz Morawiecki - Premier Rzeczypospolitej Polskiej”.

Pani Poseł Anna Paluch powiedziała:

„Księżo Biskupie, zacni księża, drogi Prezesie! Wszyscy zacni zebrani, Panie Wójcie, Państwo Radni, a przede wszystkim wy, drodzy Porębianie! Cieszę się bardzo, że dane mi jest z wami się dziś tutaj spotkać. 20 lat to jest taki dojrzały wiek. I to 20-lecie waszego Oddziału to rzeczywiście godna okoliczność. Zresztą bywam na większości uroczystości organizowanych przez Związek Podhalań i zawsze widzę, że jesteście aktywni, że nie jesteście martwymi duszami, tylko jesteście żywymi i prawdziwymi ludźmi. Ale to, że pochodzicie z tej pięknej, orkanowskiej ziemi, to jest nie tylko zaszczyt, ale i zobowiązanie dla was wszystkich.

Bo jak Orkan pisał we „Wskazaniach dla synów Podhala” - „Nie przecinaj korzeni łączących cię z rodnią ziemią, ale wróć rodnej ziemi to, coś wiedzą zdobył...”. To są bardzo poważne słowa i cieszę się, że macie je w sercu i budujecie kulturę góralską, bo przez to nasze młode pokolenie wyrośnie w szacunku dla naszego góralskiego dziedzictwa, szacunku i miłości do Polski, boć to przecież ten mały patriotyzm jest częścią wielkiego patriotyzmu. Życzę wam, żeby ten sztandar był dla was zawsze symbolem wspólnoty o której dzisiaj mówił w kościele ks. Biskup. Wspólnota zawsze nas uodparnia na wszystkie trudności życia. Razem jest po prostu różniej, a nawet kiedy jest ciężko, to jak się obok siebie współczującą duszę, to jest to pokrzepiające. A jak się jeszcze trafi pomocna ręka, to już naprawdę można przenosić góry. Życzę wam, moi drodzy, żebyście zawsze tą wspólnotą byli, tą w dobroć w sercu i wierność dla naszego dziedzictwa mieli. Wszystkiego dobrego”

Zenon Dziedzic - Przewodniczący Rady Gminy w Niedźwiedziu:

„Bardzo dziękuję za zaproszenie w tym wyjątkowym dniu, przy poświęceniu przepięknego sztandaru. Chcę z tego miejsca serdecznie podziękować obecnemu prezesowi, jego poprzednikom wszystkich kadencji przez te 20 lat, całemu Zarządowi, wszystkim członkom i sympatykom, którzy wspierali Związek Podhalań. Widać waszą determinację, waszą wielką pracę i poświęcenie dla tego co zrobiliście, co osiągnęliście. Panie prezesie, po tym przepięknym Słowie Bożym, jakie ks. Biskup powiedział w kościele, ja chciałbym się skupić na jednym słowie - Związek. Związek ludzi to jest jedność, to wspólne prawo i tak jak choćby związek małżeński, ma swoje zasady. I jak w każdym małżeństwie jest i lepiej i gorzej, są lepsze i gorsze chwile, są też chwile ciszy, ale jeśli jest wspólnota, jest jedność, można wszystko przezwyciężyć. Wy to pokazujecie na każdym kroku. Jestem z was bardzo dumny. Pokazaliście, że można przezwyciężyć wszelkie niedogodności i osiągnąć cel, który sobie za-

Był też szereg innych wystąpień. Głos zabierali m.in. przedstawiciele samorządu powiatowego z Limanowej i gminnego z Niedźwiedzia oraz prezesi Oddziałów Związku Podhalań obecni na uroczystości. W swoich wystąpieniach gratulowali Prezesowi Stanisławowi Burnosowi zorganizowania rocznicowego spotkania jak również prężnej i owocnej działalności Podhalań z Niedźwiedzia. Pan Prezes wręczył wyróżnienia i dyplomy osobom szczególnie zasłużonym dla naszego Oddziału Związku Podhalań. W części artystycznej wystąpił

wędliniarskie, sery, ciasto, kawa, herbata i inne smakołyki. Słowem było „na bogato”. Imprezę zakończyła zabawa taneczna przy akompaniamencie zespołu „Skocni”.

Oto kilka opinii, jakie pozyskałem od uczestników imprezy:

Taki jubileusz, to dobry czas na refleksję i ocenę dotychczasowej działalności. Trzeba się cieszyć, że taki oddział u nas powstał, że działa, że jest prężny, no i że dba o naszą lokalną tradycję, naszą „małą ojczyznę”. Materialnym efektem i zwieńczeniem tego 20-lecia jest budynek w którym dzisiejsza uroczystość się odbywa, czyli siedziba naszych Podhalań. Cóż, trzeba żyć tej jedności, dbałości o kulturę zgodnie z tymi słowami, które powiedział założyciel Związku Podhalań Władysław Orkan. Jak o to będziemy dbać i mieć w tych wszystkich swoich działaniach na pierwszym miejscu Boga, to na pewno to wszystko pójdzie w dobrym kierunku. Choć nie jestem członkiem Związku Podhalań, czuję się emocjonalnie bardzo z nim związany, więc mówię: szanujmy siebie nawzajem, miejmy szacunek dla każdego, kto cokolwiek wnosi czy to w postaci materialnej, czy innej, do tego oddziału. Jeżeli się będziemy nawzajem szanowali, to na pewno przyszłość będzie dobra i nasz Oddział będzie się rozwijał ludziom na pożytek i Bogu na chwałę.

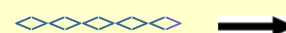
Rafał Rusnak - Wójt Gminy Niedźwiedź

kładacie. Życzę, żebyście kontynuowali w następnych latach to, co jest w każdym związku ważne: tradycję, tożsamość, pamięć o historii skąd się wywodzimy. Pragnę przekazać tabliczkę pamiątkową z okazji 20-lecia, żeby zawisała tutaj na ścianach waszej siedziby. Jeszcze raz: wszystkiego dobrego”.

gościnnie regionalny zespół dziecięco-młodzieżowy „Cornodunacanie” z Czarnego Dunajca.

Organizatorzy jubileuszowej uroczystości zadbali zarówno o to, co dla ducha, jak i co dla ciała. Podano smaczny obiad, na stołach pojawiły się smaczne, regionalne wyroby

Jak Pan ocenia okres 20 lat istnienia Oddziału Związku Podhalan w Niedźwiedziu?

Był to okres owocny, pracowity. Zaczęło się w 2002 roku przez założenie Związku. Obecny był ks. Kapelan W. Ulmaniec. Pierwszym prezesem został Tadeusz Cichański, następnym był Andrzej Napora, potem także Tadeusz Cichański, no i obecnie Stanisław Burnos. W tym okresie zrobiło się bardzo dużo. Zaczęły być organizowane Majówki na Orkanówce, uczestniczyliśmy w Festiwalach Ziem Górskich, Dni Górali Polskich, wyjeżdżaliśmy na uroczystości innych oddziałów, organizowaliśmy Światowy Dzień Górali, uczestniczyliśmy w 100-leciu Związku Podhalan, Święcie Gór na Turbaczu, powstały Msze święte góralskie we wszystkich parafiach na naszym terenie, także obsługujemy wiele religijnych uroczystości gminnych i regionalnych. Wyjeżdżamy do górali do USA, do Kanady. Założyliśmy oddziały Związku Podhalan w Londynie w Anglii,

w Austrii, w Gdańsku tak, że współpracujemy z góralami z całego świata i w ten sposób ciągle się rozwijamy.

Andrzej Napora - były prezes Gorczańskiego Oddziału Związku Podhalan w Niedźwiedziu.

Jestem bardzo zaskoczony takim miłym przyjęciem i skalą uroczystości. Młody oddział (dopiero 20

lat), a już takie osiągnięcia! Ten budynek w którym jesteśmy, to rewelacja. Żaden oddział nie ma takiego budynku i siedziby pięknej, jak ta. A te dzieci w kościele; myślałem, że to Armia Janosika (dziecięcy zespół regionalny z Raby Wyżnej - przyp. red.) tyle tych dzieci było, a to była „Armia Huberta Rapiaka”. Wielkie gratulacje dla Gorczańskiego Oddziału Związku Podhalan w Niedźwiedziu! *Stanisław Lizak - Wiceprezes Zarządu Głównego Związku Podhalan Oddział Górali Żywieckich w Milówce.*

Jak już kolega mówił, to piękna uroczystość, przepięknie zorganizowana, super wprowadzenie ks. Biskupa Janusza. Drugi raz się z nim spotkałem, ale jest super Pasterzem. Poprowadzi ludzi tam, do nieba. Jest godnym człowiekiem, ale z humorem. A tutaj, to nic tylko podziwiać i zazdrościć. Jestem oczarowany. Może i naszemu oddziałowi w Rajczy kiedyś się to uda?

Tadeusz Wróbel - Zastępca Chorążego ZGZP, Oddział Górali Żywieckich w Milówce

Organizacja całej uroczystości była rewelacyjna. Szczególnie podobały mi się dzieciaki, które grały w kościele na skrzypczkach. Sam ks. Biskup był tak zaskoczony, że sobie robił z nimi zdjęcia. Był tą kapelą dziecięcą zachwycony. Tak trzymać! To jest to, o co się rozchodzi.

Janusz Potaczek - Wiceprzewodniczący Rady Powiatu w Limanowej.

Imprezę oceniam bardzo dobrze. Było to robione przez Prezesa Stanisława Burnosa, księdza w Porębie Wielkiej i cały Zarząd. Wszystko wyglądało bardzo ładnie. Podały mi się występy zespołu regionalnego z Czarnego Dunajca. Bardzo dobrze spisał się Hubert Rapiak ze swą dziecięcą kapelą w kościele. Myślę, że Gmina powinna to dzieło jeszcze bardziej i hojniej wspierać. Dziękuję bardzo!

Tadeusz Cichański - były dwukrotny prezes Gorczańskiego Oddziału Związku Podhalan w Niedźwiedziu.

„W obliczu Boga Wszchemogącego i Najświętszej Marii Panny Fatimskiej oraz świętego Franciszka i Hiacynty - Patronów naszego kościoła, kładę ręce na ten nowy sztandar Związku Podhalan w Porębie Wielkiej i przysięgam chronić go i dbać o jego honor oraz bronić przed uszkodzeniem lub dostaniem się w niepowołane ręce, aż do ofiary mego życia. Tak mi dopomóż Bóg i Niewinna Męka Syna Jego Jedynego”. *Rota przysięgi wygłoszona przez Piotra Woźniaka przy poświęceniu nowego sztandaru.*

Opracowanie całości
Stanisław Stopa

KOŚCIÓŁ W KONINIE MA 30 LAT

Początki kościoła św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Koninie sięgają lat 80. ubiegłego wieku. Wtedy to, za sprawą ówczesnego proboszcza w Niedźwiedziu księdza Kanonika Stanisława Czulaka, który poświęcił wiele czasu i osobistego trudu w załatwianiu spraw z władzami państwowymi, związanych z uzyskaniem pozwolenia na budowę punktu katechetycznego, (tak brzmiała oficjalna nazwa mającego powstać obiektu sakralnego), i ten czas należy uznać za początek historii konińskiego kościoła. Pierwotnie była to kaplica (filia parafii niedźwiedzkiej). W tym miejscu trzeba wspomnieć o wielkim zaangażowaniu powołanego i utworzonego wtedy Komitetu Budowy. Jego energiczne działania aktywnie poparli mieszkańcy Koniny, nie szczędząc pracy, ani finansowego wsparcia budowy. Aktywność ta w znaczący sposób wzmogła się po tragicznym pożarze kościoła w Niedźwiedziu, kiedy budowę zaczął kierować nowy proboszcz parafii niedźwiedzkiej ks. Marek Wójcik.

W czerwcu 1992 roku podczas okolicznościowej wizytacji wnoszoną kaplicę poświęcił ówczesny ks. Biskup Albin Małysiak. W trzy miesiące później, 29 września 1992 r. pierwszą Mszę św. odprawił w niej ks. Biskup Kazimierz Nycz (obecnie Kardynał - Metropolita Warszawski). Było to wielkie wydarzenie w historii Koniny w którym wzięła udział ogromna rzesza wiernych, w tym i z okolicznych miejscowości. Od tego momentu kaplica stała się oficjalną filią kościoła parafialnego w Niedźwiedziu i częścią tejże parafii. W każdą niedzielę, święta i uroczystości była odprawiana Msza św., którą celebrowali księża dowożeni z Niedźwiedzia.

Powitanie ks. Biskupa Kazimierza Nycza (1992 rok)

1 lipca 2006 roku ks. Kard. Stanisław Dziwisz ustanowił na terenie Koniny Rektorat, który otrzymał stałego duszpasterza w osobie księdza Piotra Pławeckiego.

3 grudnia 2006 roku w miejsce rektoratu ustanowiona została nowa parafia dekretem ks. kard. Stanisława Dziwisza i wydzielona z parafii w Niedźwiedziu. Jej proboszczem

Parafia w Koninie posiada własny cmentarz parafialny, poświęcony 14 września 2014 roku przez wicekanclerza Kurii w Krakowie ks. Kanonika Krzysztofa Tekieli.

Przed kościołem wzniesiono kapliczkę MB Różańcowej, którą poświęcił Ks. Kardynał Stanisław Dziwisz w dniu konsekracji kościoła (9 października 2016 roku).

Uroczystość konsekracji kościoła (2016 rok)

został ks. Piotr Pławecki.

W 2012 roku nowym proboszczem zostaje ks. Kanonik Jan Wróbel, dotychczasowy proboszcz parafii Krempachy (na Spiszu). Księdzu Piotrowi Pławeckiemu zostaje powierzono probostwo parafii Chramcówki w Zakopanem.

Opracowanie - Stanisław Stopa

W KILKU ZDANIACH

24 lipca (w wigilię św. Krzysztofa) po uroczystej Mszy świętej zamówionej przez Wójta Rafała Rusnaka i odprawionej w intencji kierowców oraz wszystkich podróżujących mieszkańców Gminy, dokonano poświęcenia nowo zakupionego gminnego BUSA z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych. Poświęcenia dokonał proboszcz ks. Tadeusz Korczak. W nabożeństwie uczestniczył Starosta Limanowski Mieczysław Uryga.

Zakup mikrobusa przystosowanego dla osób niepełnosprawnych w tym zabudowa do przewozu osób na wózku inwalidzkim był możliwy dzięki realizacji projektu pn.: „Likwidacja barier transportowych w Gminie Niedźwiedź - zakup mikrobusa dla osób niepełnosprawnych” w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III obszar D. Nowy „Renault Trafic” zastąpił wysłużonego VV z 2008 roku, również przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych. Zakupiony nowy bus posiada 9 miejsc siedzących w raz z kierowcą. Pojazd jest wyposażony w najazdy aluminiowe, mocowania i kotwiczenie dla jednego wózka inwalidzkiego oraz pasy zabezpieczające osobę na wózku inwalidzkim. Samochód posiada oznakowanie symbolem: pojazd dla osób niepełnosprawnych. Koszt pojazdu wyniósł 141 000,00 zł, w tym wkład własny Gminy wynosi 43 420,00 zł, a dofinansowanie ze środków PFRON 97 580,00 zł. Celem projektu jest eliminacja barier i zapewnienie równego dostępu osób niepełnosprawnych do infrastruktury społecznej m.in. szkół specjalnych, gdzie są zawożone i przywożone dzieci z Gminy Niedźwiedź 5 razy w tygodniu przez cały rok szkolny.

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%

Na Polanie Rusnakowej nieopodal Kaplicy Papieskiej u szczytu Turbacza w niedzielę 14 sierpnia miała miejsce tradycyjna Msza Ludzi Gór, którą odprawił Kapelan Związku Podhalan ks. Władysław Żązel.

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%

22 września w Zalesiu odbyły się Powiatowe Igrzyska Dzieci w Kolarstwie Górskim. Uczniowie **Alexander Rosa** z klasy 4a i **Kacper Dawiec** z klasy 6b Szkoły Podstawowej w Porębie Wielkiej po swoich przejazdach łącznie zajęli **III miejsce**.

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%

Wspomnienia 113 lat pracy nauczycielskiej RODZINY FLORKÓW w Szkole w Koninie. A to:

- Dyrektor Szkoły Jan (1961 do 1973) - 12 lat pracy;
- dyrektor Szkoły Helena (1961 do 1984) - 23 lata pracy;

- mgr Bronisława (1981 do 2017) - 36 lat pracy;
- mgr Piotr (1980 aktualnie pracuje) - 42 lata pracy;

W sumie to 113 lat pracy nauczycielskiej w Szkole w Koninie. Warto ocalić od zapomnienia ponad 61 lat życia i nauczania dzieci w tej placówce oświatowej dwóch pokoleń rodziny Florków. Gratulujemy!

Opracowanie strony - Stanisław Stopa

SPOTKANIE Z PREMIEREM RP

W niedzielę (18 września) w Kamienicy odbył się II Kongres Kół Gospodyń Wiejskich. W spotkaniu uczestniczyło około 300 członkiń z kilkudziesięciu Kół Gospodyń Wiejskich, działających na Limanowszczyźnie.

Gośćmi wydarzenia byli przedstawiciele władz na czele z premierem Mateuszem Morawieckim. Obecni byli również wojewoda małopolski Łukasz Kmita, wicemarszałek Sejmiku Ryszard Terlecki oraz parlamentarzyści z regionu.

„Wydarzenie było podziękowaniem za ciężką pracę członkiń Kół Gospodyń Wiejskich, które przez cały rok angażują się, by zachować kulinarny dorobek naszego regionu i promować powiat limanowski. Idea była taka, by w tym jednym

dniu panie z KGW nie musiały pracować, a same zostały ugoszczone” - ocenia wicestarosta Agata Zięba, prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej Powiatu.

Był to już II Kongres Kół Gospodyń Wiejskich, organizowany przez Lokalną Organizację Turystyczną

Powiatu Limanowskiego. Wydarzenie jest finansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Oczywiście, nie mogło w nim zabraknąć KGW z naszej Gminy, które wraz z Wójtem Rafałem Rusnakiem reprezentowało nasz folklor. **SS**

*****

ZŁOT SZKÓŁ NA ORKANÓWCE

9 września odbył się XV Złot Szkół im. Władysława Orkana w domu pisarza - Orkanówce w Porębie Wielkiej. Program Złotu obejmował: Konkurs na wybraną scenkę z utworów pisarza; zwiedzanie Orkanówki; poczęstunek.

Mimo fatalnej pogody, grupy uczniów z kl. IV - VI ze szkół im W. Orkana przybyły na Orkanówkę, aby uczestniczyć w Zlocie. Jego organizatorami były GBiOK oraz Gmina Niedźwiedź. Dzieci z poszczególnych szkół rywalizowały w konkursie na wybraną scenkę z utworów Orkana. Komisja konkursowa w składzie: Aneta Kujacz, Justyna Łabuz, Anna Liberda oceniając prezentacje, brała pod uwagę sposób wykonania, stroje uczestników, re-

kwizyty, gwarę i muzykę. Przyznano trzy miejsca i jedno wyróżnienie.

- **I miejsce** zdobyli uczniowie ze Szkoły w **Sieniawie** za scenkę „Tak to u nas bywało” przygotowani przez Jolantę Antolak i Krystynę Budziak.
- **II miejsce** uczniowie z **Koniny** pod opieką Iwony Tarasek, za wykonanie scenki „Komornicy”.
- **III miejsce** „Opowieść o planetniku” w wykonaniu uczniów ze Szkoły w Porębie Wielkiej pod opieką Beaty Gnieckiej.

Wyróżnienie otrzymali uczniowie ze szkoły w Niedźwiedziu pod opieką Agnieszki Napora za wykonanie świetnie przygotowanej na tle własnej dekoracji scenki „Na zarobek”. Z podziwem słuchano wykonania „Orkanowskie imię nigdy nie zaginie”. Niestety wymogi regulaminowe nie pozwalały przyznać pierwszego miejsca.

Uczestnicy Złotu mieli możliwość zwiedzić muzeum w towarzystwie kustosz Jadwigi Zapały. Po wręczeniu nagród czekał na uczestników obfity posiłek. **Anna Liberda**

@@@@@@@@@@

LATO POD TURBACZEM

W niedzielne popołudnie 24 lipca, w amfiteatrze w parku podworskim w Porębie Wielkiej, odbyła się impreza plenerowa „Lato pod Turbaczem”. Po otwarciu i przywitaniu gości przez Wójta Gminy Rafała Rusnaka, sekretarz Urzędu Justyna Łabuz odczytała okolicznościowy List od Marszałka Województwa Małopolskiego. Gośćmi wydarzenia byli Janusz Potaczek, wiceprzewodniczący Rady Powiatu oraz Czesław Kawalec, członek Zarządu tejże Rady.

W części artystycznej wystąpili: Hubert Rapciak ze swoją dziecięcą kapelą, teatrzyk „Błasany Bębenek”, porębiański zespół regionalny „Spod Turbaca”, Teatr „Kulka”

smarowane smalcem ze skwarkami i ogórkiem oraz kwaśnica z żeberkami). Były napoje, wata z cukrem, dmuchańce i inne atrakcje dla dzieci. Można było nabyć extra miód z klasowej pasieki Piotra Woźniaka z Koniny, oraz regionalne stroje zagórzańskie. Były też lody, piwo miodowe, zagórzańska śliwowica, słowem - dla ducha i ciała. Kto się zdecydował spędzić to niedzielne

piękne tańce i śpiewy, które dla nas mieszcuchów są miodem na nasze serca. Dziękujemy!

K.S. z Katowic

Jest tu cudownie. Macie wspaniały dar w postaci przepięknego miejsca jakim jest park. Spacerowanie po jego alejkach są dla mnie lekarstwem nie do przecenienia. Sama impreza cudowna, szczególnie zaprezentowa-

(z przezabawnym klaunem), zespół regionalny „Dolina Mszanki”. Po występach artystycznych od godziny 19.00 do północy trwała zabawa taneczna do której przygrywał zespół muzyczny „Light”.

Organizatorami wydarzenia byli: Wójt Gminy Rafał Rusnak, Gminna Biblioteka i Ośrodek Kultury oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedźwiedziu. W okalających amfiteatr stoiskach, licznie zebrana publiczność, zarówno miejscowa jak i przyjezdna, mogła się posilić smakowitymi regionalnymi potrawami (królowały pajdy chleba po-

popołudnie u Wodzickich, na pewno nie pożałował.

Oto kilka opinii gości:

Wspaniała impreza. Pozazdrościć organizatorom! Bywam tu często ze względu na cudowne widoki, czyste powietrze i bardzo gościnnych mieszkańców. Pozdrawiam ich, a także włodarzy tego terenu!

Anna z Krakowa

Cieszymy się, że trafiliśmy na to wydarzenie kulturalne. Przepiękne występy góralskie z przeuroczą kapelą utalentowanych dzieciaków,

ne występy regionalne. Cieszę się, że przed laty odkryłam ten przeuroczy zakątek. Renata z Krakowa

Przyjeżdżamy do was często, by korzystać z Term. W wolnym czasie spacerujemy po parku pośród cudownej natury wdychając nienaganną woń czystego powietrza. Dzisiejsze popołudnie? - coś pięknego! Napawaliśmy się waszą muzyczną kulturą regionalną. Podziwiamy dbałość o jej kultywowanie. Jesteśmy wielkimi fanami waszej pięknej gminy! S.Z. ze Skawiny

Opracowanie - Stanisław Stopa

Pożegnanie „Lata pod Turbaczem”

W amfiteatrze w Porębie Wielkiej w dniach 27 - 28 sierpnia odbyła się dwudniowa impreza pożegnania „Lata pod Turbaczem”.

W sobotę odbył się koncert zespołu „Raz Dwa Trzy”, w ramach XVI edycji festiwalu Muzyka Zaklęta w Drewnie. Zespół ten znany jest na polskiej scenie od 30 lat. Koncert organizowany był przy współpracy Gminnej Biblioteki i Ośrodka Kultury oraz Gminy Niedźwiedź.

W niedzielę w Parku Wodzickich odbyła się wielka impreza na pożegnanie lata. Dla uczestników przygotowano masę atrakcji tak dla mieszkańców, jak i przebywających na naszym terenie gości. Było kolorowo, głośno i wesoło. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem dorosłych i dzieci, którzy chętnie korzystali z ofert przygotowa-

nych przez organizatorów. Były dmuchańce, animacje, wata cukrowa, malowanie twarzy, kolorowe warkoczki grill, tor strażacki, pokaz pierwszej pomocy wraz z tradycyjnym wozem strażackim, loteria fantowa, stoisko z gadżetami strażackimi. Druhowie z OSP przygotowali również wiele atrakcji, a środki zebrane podczas pikniku prze-

znaczą na zakup specjalistycznego sprzętu niezbędnego do niesienia pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach. Wieczorem odbył się Koncert seniorów łączący pokolenia podsumowujący projekt „Mozart kontra Sinatra”, oraz potańcówka z zespołem „Light”.

Anna Liberda

„Mozart kontra Sinatra”

Projektem „Mozart kontra Sinatra - Aktywizacja Integracyjna przez Sztukę”, objęta została także nasza Gmina, szczególnie jej seniorzy, którzy do udziału w tym projekcie zostali zaproszeni przez Gminną Bibliotekę i Ośrodek Kultury oraz GOPS.

Warsztaty muzyczno-wokalno-taneczne prowadził p. Mirosław Witkowski - utalentowany muzyk, wokalista, kompozytor, laureat nagrody Gali Pięciolecia telewizyjnego programu „Szansa na Sukces”, uczestnik programu The Voice of Poland oraz X-Factor w Bratysławie. Po kilku sierpniowych spotkaniach Seniorzy byli już gotowi publicznie zaprezentować swój talent, co miało miejsce 28 sierpnia na scenie amfiteatru w Parku Wodzickich w Porębie Wielkiej

podczas zakończenia „Lata pod Turbaczem”.

Do Seniorów dołączyły również inne grupy artystyczne z naszej Gminy, mianowicie członkowie zespołu „Spod Turbaca” oraz grupy teatralnej „Bez Maski” - działającej przy Zespole Placówek Oświatowych w Podobinie pod kierunkiem pani Doroty Gil. Repertuar, który zaprezentowali seniorzy w czasie koncertu był różnorodny. Były to utwory: „Barka”, „Chałupy welcome tu”, „Czarna Madonna”, „Pszczółka Maja”, „Biały Miś”, „Płoną góry, płoną lasy”, itp.

Wyjątkowy koncert uświetnili swoją obecnością Pan Rafał Rusnak - Wójt Gminy Niedźwiedź i Pani Anna Paluch - poseł na Sejm RP, która dołączyła do śpiewających artystów Seniorów.

Kolejnym etapem projektu jest wyjazd zaangażowanych Seniorów do Warszawy i występ na Stadionie Narodowym podczas „Senioraliów”.

Projekt realizowany był przy zaangażowaniu pracowników Gminnej Biblioteki i Ośrodka Kultury oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Anna Liberda

INWESTYCJE

Modernizacja dróg gminnych wykonanie nawierzchni bitumicznej (asfalty z rozściełaczem).

Zadanie obejmuje modernizację dróg gminnych z podziałem na 4 zadania obejmujące 4 miejscowości.

Dnia 17 sierpnia podpisana została umowa z firmą EDITRAS, Edwardem Wojtycą, a Wójtem Gminy Niedźwiedź Rafałem Rusnakiem, na wykonanie modernizacji dróg w Niedźwiedziu. Wartość zadania wynosi 134,061 złotych.

Rozstrzygnięty został przetarg na zadanie „Budowa systemu kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych w miejscowości Konina, część Niedźwiedzia oraz Poręby Wielkiej w Gminie Niedźwiedź”. Umowa została podpisana dnia 10 sierpnia z firmą EKOINSTAL - Prezesem Krzysztofem Zawilą, a Wójtem Gminy Rafałem Rusnakiem. Zadanie obejmuje wykonanie projektów, pozyskanie pozwoleń na budowę, a następnie wykonanie kanalizacji zbiorczej.

Zmieni się jakość podróżowania, warunki przejazdów będą bardziej komfortowe, a to dzięki modernizacji dróg.

Dnia 17 sierpnia Wójt Rafał Rusnak podpisał również umowę z firmą KADBUD - Kazimierz Dudzik na realizację trzech zadań w miejscowości Konina, Poręba Wielka i Podobin. Całkowita wartość zadania wynosi 550,400 tysięcy złotych.

Droga rolnicza do os. Rzeźniczaki w Podobinie

Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych.

Gmina złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego o dotację w ramach funduszu ochrony gruntów rolnych na modernizację dróg. Pozyskała kwotę 81 tysięcy złotych na modernizację trzech dróg:

- nad osiedlem Stróże w miejscowości Poręba Wielka;
- nad osiedlem Woźny w miejscowości Konina;
- nad osiedlem Rzeźniczki w Podobinie.

Oświetlenie uliczne

W ostatnim czasie zostały wykonane oświetlenia uliczne. W miejscowości Podobin - osiedla Sutory i Spyrki i w Koninie - osiedla Majerze i Kurki.

Pozostałe osiedla objęte zadaniem zostaną doświetlone po wykonaniu niezbędnych projektów. Zadanie realizowane jest przez Spółkę TAURON w porozumieniu z Gminą Niedźwiedź. Wykonawcą jest zakład ELEKTROINSTALACYJNY i REMONTOWO-BUDOWLANY Adam Kowal z Lubnia. Zadanie zrealizowane będzie do końca roku.

Anna Liberda

Senioralia 2022 - wielkie święto osób starszych

Wolfgang Amadeus Mozart i Francis Albert Sinatra to dwie zupełnie różne osobowości świata muzyki. Mozart to kompozytor i wirtuoz gry na instrumentach klawiszowych. Żył w latach 1756 - 1791. Natomiast Sinatra to amerykański piosenkarz i aktor filmowy pochodzenia włoskiego. Żył w latach 1915 - 1998. Te dwie wielkie postaci uprawiające muzykę stały się klamrą, w której młody poszukujący, utalentowany również muzyk, chciał realizować swoje marzenia. Był to Mirosław Witkowski, członek Stowarzyszenia Muzyka Świata AKORD. Miało to miejsce w 2011 roku. W 2012 roku na Gali Muzyki Rozrywkowej w Szczawnicy odbyła się multimedialna podróż przez muzykę i sztukę XIX i XX wieku. Miał być koniec podróży, ale okazało się, że to dopiero początek wielkiego projektu pana Mirosława Witkowskiego, który przyjął już dłuższą nazwę „Mozart kontra Sinatra - Aktywizacja Integrycyjna przez sztukę”. Drugi członek nazwy projektu mówi najwięcej, gdyż sugeruje, że projekt będzie realizowany w „branży profilaktycznej” czyli wśród ludzi dysfunkcyjnych, a uczestnikami będą ludzie o bardzo szerokiej gamie wiekowej.

Przez 12 lat pan Mirosław realizował swój projekt w około 220 miejscowościach województw małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego. W każdej miejscowości angażując grupę lokalnych urzędników, działaczy i osób o zainteresowaniach artystycznych, aby przygotować lokalnych amatorów do występów przed publicznością. Ze swojej strony angażował bardzo zdolnych młodych instrumentalistów, aby gale wystawiane na scenach lokalnych były profesjonalne.

Na dzień 8 sierpnia 2022 r. o 14:00 zostały zaplanowane pierwsze warsztaty wokalne w Domu Ludowym w Niedźwiedziu. Było tylko 3 tygodnie, aby przygotować repertuarowo i emocjonalnie seniorów do występów przed publicznością zaplanowanych na 28 sierpnia 2022 r. Koncert galowy, który odbył się w Amfiteatrze w Porębie Wielkiej był istną „petardą” śmiechu i radości, nie tylko w gronie seniorów. Mieli oni podczas swojego występu niesamowite wsparcie ludzi młodych oraz profesjonalistów. Była to grupa członków zespołu regionalnego „Spod Turbaca” z samą panią kierownik Jadwigą Cichańską, jak również dziewczynki z zespołu „Bez Maski” z Podobina pod kierunkiem pani Doroty Gil. Występy jak i poprzedzające próby pozwoliły wyłonić szczęśliwą dziewięcioosobową grupę, która wyruszyła do Warszawy na galę artystyczną. Odbyła się ona 28 września na III poziomie Stadionu Narodowego w Warszawie. Niestety szczypty zasób środków finansowych nie pozwolił na bardziej liczną uczestników. Radę Gminy reprezentował pan Franciszek Rapić. Grupa 45 seniorów, którzy mieli reprezentować Małopolskę, była grupą bardzo zróżnicowaną kulturowo. Byli to Zagórzanie z Mszany Dolnej i Niedźwiedzia, jak również Lachy z Dobrej i Podgórzanie z Sękowej. Grupa błyskawicznie zintegrowała się. Bez żadnych wstępnych ustaleń seniorki ubrały się w regionalne stroje folkowe i tworzyły zgraną grupę artystyczną. Na *Senioraliach* 2022 występowali jako „goście specjali” i przez to jako pierwsi mogli wejść na scenę. Następnie grupę tę spotkał zaszczyt zrobienia zdjęcia promocyjnego *Senioralii* 2022 z udziałem przybyłych władz. Byli to: Pani Minister Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Marlena Małąg,

Na scenie

Sekretarz Stanu w tym ministerstwie Stanisław Szwed, Dyrektor Departamentu Polityki senioralnej Lidia Ulanowska, Poseł RP Urszula Rusecka, Poseł RP Joanna Borożniak, Poseł RP Anna Paluch, która również wystąpiła ze swoim wokalem na scenie.

Jako prezent pani poseł RP Anna Paluch zaprosiła i oprowadziła seniorów po gmachu Sejmu oraz przybliżyła kuli-

Na galerii

sy pracy posła RP.

Uroczystości na Stadionie Narodowym zostały udostępnione na kanale You Tube przez głównego Organizatora czyli Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Fantastyczna zabawa i godne reprezentowanie Małopolski zostanie na długo zapamiętane nie tylko przez uczestników, ale również jest doskonałym doświadczeniem

W gmachu sejmu

oraz prezentacją życia kulturalnego lokalnego środowiska.

Relacjonowała opiekunka grupy seniorów z Niedźwiedzia Anna Stożek

Zdjęcia: Stowarzyszenia Muzyka Świata Akord

WSPOMNIENIA Z WAKACJI

Harcerska wyprawa nad morze, relacja z obozu harcerskiego w Pobierowie

Obóz Hufca Gorczańskiego „Gorczańska Wyspa Twórczości” zorganizowany przez instruktorów tegoż hufca w Pobierowie nad morzem skierowany był zarówno do harcerzy, jak również do dzieci i młodzieży niezrzeszonej w naszej organizacji, oraz dzieci z Ukrainy. Trwał od 4 do 25 lipca. W tym roku, podobnie jak w poprzednich, komendantką obozu była hm Ewa Jasińska, a kadre stanowili instruktorzy z długoletnim stażem, oraz instruktorzy młodzieżowi.

Obóz harcerski to nie tylko zabawa, ale także ważne obowiązki. Uczestnicy przez całą dobę pełnią warty pilnując obozowiska, sami dekorują urządzą się i sprzątają. Wykonywanie różnych zadań i wykazywanie się wieloma umiejętnościami jest nagradzane - zwyczajem harcerskim - w postaci przyznawanych sprawności. Najpopularniejszymi z nich były: kuchcik, śpiewak, aktor, sobieradek obozowy, sportowiec.

Każdy dzień zaczynał się od pobudki, a następnie gimnastyki w postaci tańców do nagłośnionych melodii, które miały swoisty urok. Po śniadaniu i porządkach w namiotach odbywał się apel na którym stawiali harcerze, zuchy i kadra obozowa. Odbywał się on z całym ceremoniałem harcerskim i znajomością musztry. Z rozkazu komendantki dowiadywano się ważnych informacji dotyczących wydarzeń dnia. Podczas apelu obchodzono urodziny i imieniny, a solenizant otrzymywał w prezencie słodką paczkę.

Dni słoneczne pozwalały na plażowanie i kąpiel w morzu oraz spacerunki brzegiem morza, aż do Trzęsacza. Przy blasku wieczornych ognisk śpiewano piosenki harcerskie, i nie tylko, prezentowano skecze, piosenki i okrzyki. Stałe i niezwykle atrakcyjne formy zajęć na obozie to: gry terenowe, zwiady, zawody sportowe i oczywiście wycieczki bliższe i dalsze, chociażby rejs statkiem z Dziwnowa do Kamienia Pomorskiego połączony ze zwiedzaniem katedry.

W nocy w blasku ognia - jakże uroczystie - odbyło się przyrzeczenie harcerskie i obietnica zuchowa, które na zawsze pozostaną w pamięci harcerki i zucha.

Ale wszystko co dobre, szybko się kończy. Trzy tygodnie obozowania minęły błyskawicznie. Niechaj wspomnienia i zawarte przyjaźnie pozostaną w pamięci jak najdłużej.

Anna Liberda

%%%%%%%%%

W te wakacje po raz kolejny Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizowały półkolonię dla dzieci z naszego terenu. Odbywała się w dniach od 11 do 26 lipca, a zajęcia i posiłki dla uczestników zorganizowano w Szkole Podstawowej im. W. Orkana w Porębie Wielkiej.

Dwutygodniowy wypoczynek obfitujący w ciekawe zajęcia takie jak, wyjazdy, warsztaty profilaktyczne, zajęcia teatralne oraz ekologiczne, finansowane były ze środków Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uczestnicy półkolonii oglądali film w rabczańskim kinie, bawili się na placu zabaw, odbyli wycieczkę do Muzeum Niepodległości w Krakowie, mieli zajęcia na krytej pływalni w Myślenicach z instruktorami, zwiedzali zamek w Czorsztynie, mieli zajęcia czytelnicze w Gminnej Bibliotece, spotkanie z psychologiem (zajęcia profilaktyczne), wycieczkę do GO JUMP park trampolin w Krakowie oraz zwiedzanie rynku i Wawelu, wycieczkę do Rabki zwiedzanie Muzeum, spektakl Pinokio w Teatrze Lalek Rabcio.

Poza wyjazdami organizatorzy zapewnili ciekawe gry, zabawy, warsztaty w szkole, gdzie do dyspozycji mieli halę sportową, klasy i stołówkę.

Na zakończeniu wspólnie spędzonych dwóch tygodni, uczestnicy półkolonii mieli pożegnalną dyskotekę i wspólny posiłek. Każde dziecko otrzymało upominek.

W tegorocznej półkolonii udział wzięło 45 dzieci. Nad uczestnikami opiekę sprawowały Panie: Agnieszka Rataj - kierowniczka, Antonina Wsół, Karolina Napora i Elżbieta Światała. Przepyszne posiłki przygotowywał Pan Łukasz Zapała.

Składamy serdeczne podziękowania radnym Gminy Niedźwiedź, Panu Wójtowi, Pani Dyrektor Szkoły Podstawowej im. W. Orkana w Porębie Wielkiej za udostępnienie szkoły oraz wszystkim, dzięki którym dzieci mogły spędzić miło czas w wakacje.

Organizatorzy

WSPOMNIENIA Z WAKACJI

Kolonia nad morzem - Rzucewo

Głównym Organizatorem kolonii było Stowarzyszenie Inicjatyw Oświatowo - Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie, której zleceniodawcą był KRUS. Kolonia trwała od 24.07 do 01.08, a z naszej Gminy uczestniczyło w niej 78 osób. Rekrutację wraz z przygotowaniem, drukowaniem i przekazaniem rodzicom pełnego kompletu stosownych dokumentów oraz informacji dotyczącej wyjazdu, przeprowadzali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kolonia była dofinansowana przez KRUS dla dzieci rolników ubezpieczonych w KRUS z możliwością wyjazdu pełnopłatnego dla nieubezpieczonych.

%%%%%%%%%

W dniach od 18.08 do 27.08 miała miejsce bezpłatna kolonia organizowana przez Stowarzyszenie Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie - zleceniodawcą jest Kuratorium Oświaty w Krakowie, w Ośrodku Wypoczynkowym „Harnaś” w Zębie, na którą wyjechało 4 dzieci z naszej Gminy. Rekrutację na kolonie wraz z dokumentacją, przeprowadzali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

*Łucja Ablewicz
GOPS*

Bazylika Prymasowska w Gnieźnie

Kolonia Skorzęcin

Dnia 11 lipca wolontariusze ze Stowarzyszenia „Kierunek Przyszłość” we współpracy z Gminnym Zespołem Pieśni i Tańca „Halny” wyruszyli na swój wakacyjny wypoczynek do Skorzęcina. W trakcie trwania kolonii odwiedzili Sanktuarium Matki Bożej w Licheniu, rezerwat archeologiczny Muzeum Archeologiczne w Biskupinie oraz Gniezno, pierwszą stolicę Polski, gdzie zobaczyli bazylikę prymasowską Wniebowzięcia NMP, oraz część Starego Miasta. Poza cza-

sem zwiedzania odpoczywali w urokliwym miejscu jakim jest Jezioro Niedzięgiel, zwane „Ibą Wielkopolski”. Czysta woda, piasek i wspaniała atmosfera pozwoliła poczuć niezapomniany smak wakacji. Te cudowne 7 dni spędzili na terenie Ośrodka Rekreacyjnego w Skorzęcinie. Na miejscu nie zabrakło czynnego udziału w Mszach św., warsztatów, tańców, śpiewów, bitw na balony, czy wieczoru trzech kłamców. To był niezwykle czas, w którym dzieliliśmy się wzajemną radością.

Daniel Lach, Karolina Maria Zapala

Półkolonie wakacyjne

Stowarzyszenie Kierunek Przyszłość zorganizowało cztery turnusy półkolonii, w których udział wzięły dzieci i młodzież z Gminy Niedźwiedź.

Ważnym aspektem całego przedsięwzięcia było skorzystanie z lokalnych warsztatów oraz atrakcji, aby móc przede wszystkim poznać swój region i zawarte w nim bogactwa. Wychowanie przecież jest sprawą serca, a co za tym idzie organizacja wzięła sobie mocno na warsztat naukę przez zabawę. Skorzystali z oferty warsztatowej Zagórzańskich Dziejzin oraz innych rękodzielników lokalnych. Po każdym spotkaniu wychodzili z własnoręcznie wykonaną pamiątką. Nie zabrakło też takich atrakcji jak wata cukrowa, popcorn, food track, dmuchane zjeżdźalnie, a przede wszystkim NOC W BIBLIOTECE!

Cóż to były za emocje! Sami organizatorzy mówią, że sukces został osiągnięty, bo kiedy „śmieje się dziecko, śmieje się cały świat!”

Karolina Maria Zapala

Zebrała Anna Liberda

WYWIAD Z MGR BARBARĄ DZIWIŚZ DYREKTOR ZESPOŁU PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W PODOBNIĘ

Współczesnej szkole stawia się wymogi jakości i efektywności. Dyrektor szkoły, to także nauczyciel i wychowawca. Wbrew powszechnie utartym schematom, nie jest dziś łatwo w tych trudnych czasach sprawować funkcję dyrektora szkoły.

Obowiązki Dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Podobnie po wygranej konkursie na to stanowisko, powierzono mgr Barbarze Dziwisz na kolejną kadencję 2022 - 2027. Serdecznie gratulujemy!

Jakie refleksje towarzyszą Pani w kontekście sprawowania tej funkcji w poprzedniej kadencji!

Kierowanie szkołą to proces złożony. Jest się jednocześnie przełożonym, pedagogiem, wychowawcą, powiernikiem różnych spraw - radosnych, smutnych, czasami sędzią, ale co najważniejsze - przede wszystkim jest się człowiekiem, od którego uczniowie, nauczyciele, rodzice uczniów, pracownicy oczekują wsparcia, rady, wskazówki, dobrego słowa. Przez wiele lat piastuję stanowisko dyrektora i z pewnej perspektywy czasu mogę stwierdzić, że kolejne pokolenia, kolejne roczniki oczekują tego samego: tolerancji, życzliwości, serdeczności, zrozumienia, wsparcia, czyli po prostu tego, by być dobrym człowiekiem.

Szkoła to przede wszystkim uczniowie i nauczyciele. Na jakie relacje Pani stawia: uczeń - nauczyciel, dyrekcja - nauczyciele, rodzice - dyrekcja ... a może wszystkie one są równorzędne dla pra-

widłowego funkcjonowania placówki?

Każdego należy traktować podmiotowo. Żeby placówka prawidłowo funkcjonowała należy każdego wysłuchać, do każdego wyciągnąć dłoń. Stanowisko, funkcja, wiek nie mają żadnego znaczenia, nie ma kogoś ważniejszego i mniej ważnego. Wszyscy liczą się tak samo, są tak samo ważni. Należy pamiętać, że szkoła to jeden organizm, na który składają się ci najmłodszy - nasi uczniowie oraz ci trochę starsi - rodzice uczniów, nauczyciele, pracownicy. Niewłaściwe relacje między którymkolwiek z tych podmiotów sprawiają, że szkoła, czyli ten jeden organizm nie funkcjonuje właściwie. Wniosek jest jeden - do prawidłowego funkcjonowania placówki relacje między uczniem - nauczycielem - rodzicem - dyrekcją muszą być równorzędne.

Rozpoczyna się nowy rok szkolny. Czy w związku z tym planuje Pani wprowadzenie jakiś zmian?

Życie wymaga od nas ciągłych zmian, rozwoju i działania. W szkole jest wiele elementów, które funkcjonują bardzo dobrze, więc będą kontynuowane i tutaj zmian raczej nie przewiduję. Jako dyrektor słucham „moich” nauczycieli, rodziców i uczniów i zmiany, które wcielam w życie zależą w dużej mierze od ich spostrzeżeń, uwag i propozycji. W tym roku szkolnym chcemy jeszcze bardziej otworzyć się na środowisko lokalne, promować szkołę na coraz szerszym terenie. W dalszym ciągu zamierzamy również prowadzić i rozszerzać działania wolontariatu.

Jak Pani ocenia warunki lokalowe, bazę dydaktyczną, infrastrukturę szkoły?

Każdy zawsze chce coraz więcej. W ostatnim czasie wykonano re-

monty sal lekcyjnych (malowanie), przygotowano i wyposażono kolejne klasopracownie, zakupiono liczne pomoce dydaktyczne. Szkoła wzbogaciła się o szereg pomocy naukowych. Baza dydaktyczna, warunki lokalowe są dobre, ale to nie oznacza, że zamierzam osiąść na laurach i nie starać się o środki/ fundusze, które będą wzbogacać istniejącą bazę dydaktyczną i w tym zakresie liczę na wsparcie Organu Prowadzącego. W planach mamy m.in. modernizację boiska szkolnego, oraz zagospodarowanie terenu wokół szkoły.

Dla każdej szkoły, laureaci konkursów, uczniowie zdolni to powód do dumy i zachęta dla innych. Co Pani sądzi o pracy z uczniem, który ma mniejsze możliwości, a też czegoś oczekuje od szkoły?

W szkole pracujemy z różnymi uczniami - bardzo zdolnymi, przeciętnymi oraz tymi, o których wiemy, że są uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Żadnego dziecka nie pozostawiamy samemu sobie. Dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowujemy metody i formy pracy, gromadzimy rzetelną wiedzę - pozyskiwaną od rodziców i specjalistów, aby pomóc uczniom zniwelować trudności i wyrównywać szanse edukacyjne. Uczniom oferujemy pomoc psychologiczno - pedagogiczną, zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, możliwość uczestnictwa w kołach zainteresowań - tak, aby każde dziecko znalazło dla siebie coś, w czym czuje się dobrze i pewnie. Wprowadzane przez nauczycieli innowacje pedagogiczne również służą temu, by udzielać wsparcia tym uczniom, którzy są mają specjalne potrzeby edukacyjne. Ze strony naszej placówki każdy uczeń jest objęty opieką.

Jest Pani doświadczonym pedagogiem. Czy z tej perspektywy czasowej, zauważa Pani różnice pokoleniowe w kolejnych rocznikach uczniów, którzy przekraczają próg szkoły?

Różnice pokoleniowe są widoczne dla każdego, tak się nam wydaje. Obecne pokolenie żyje w świecie internetu, aplikacji, smartfonów, w świecie wirtualnym. Młodzi ludzie żyją szybko, często są zbyt odważni, czasami bardzo roszczeniowi. Tak z pewnością często ich obserwujemy. Po dokładnym zaobserwowaniu ich postępowania możemy jednak stwierdzić, że tak dużych różnic między pokoleniami nie ma; dla wszystkich pokoleń ważna jest przyjaźń, miłość, tolerancja, te wartości sprawiają, że międzypokoleniowe różnice zanikają, te wartości łączą kolejne pokolenia.

Przed Panią Dyrektor kolejne wyzwania. Proszę zdradzić plany i marzenia szkolne na najbliższe lata.

Moim marzeniem „jest powrót do normalności” w edukacji. Chciałabym, aby nie musiało być nauczania zdalnego, które z pewnością niekorzystnie wpływało na relacje międzyludzkie. Chciałabym, aby wszystkie dzieci i młodzież osiągały sukcesy, aby nauczyciele byli zadowoleni ze swojej pracy. Radość na twarzach innych, to na pewno jedno z moich największych marzeń.

Szkoła to nie tylko uczniowie, nauczyciele, rodzice. Szkoła buduje

swoją pozycję w środowisku lokalnym. Na współpracę z jakimi instytucjami Pani stawia ?

W dalszym ciągu zamierzam współpracować z tymi instytucjami, z którymi szkoła współpracuje od lat i z którymi współpraca układa się bardzo dobrze. Współpracujemy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną z Limanowej, która pomaga nam w diagnozowaniu naszych uczniów, a jej pracownicy prowadzą prelekcje dla rodziców. Ze Służbą Zdrowia z Poręby Wielkiej, która dba o zdrowie naszych uczniów. Policja z Mszany Dolnej i Straż Pożarna pomagają w profilaktyce zagrożeń, są gośćmi organizowanych przez nas Pikników - Piknik Bezpieczeństwa, Piknik Rodziny. MOPS, Centrum Pomocy Rodzinie, Gminna Biblioteka, to też instytucje, na które zawsze możemy liczyć w naszej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej. Nasza szkoła współpracuje z Instytu-

tem Dialogu Międzykulturowego w Krakowie, zachowując i utrwalając dziedzictwo Jana Pawła II. No i oczywiście Gmina nasz organ prowadzący, dzięki któremu szkoła istnieje i dobrze funkcjonuje.

Nowy rok szkolny, to nowe plany, nowe możliwości i nowe nadzieje. Czego życzyć Pani i kierowanej przez Panią placówce?

Przede wszystkim zdrowia dla nas wszystkich: uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników. Nauczycielom - radości z wykonywanej pracy, dumy z uczniów i wyczekiwanych podwyżek pensji; Uczniom dobrych ocen oraz tego, by w szkole znaleźli prawdziwych przyjaciół; Wszystkim spokoju, kontaktu tylko z życzliwymi ludźmi.

Dziękuję za rozmowę, życzę wielu sukcesów i satysfakcji w realizacji zaplanowanych działań.

Rozmawiała Anna Liberda

NOWY ROK SZKOLNY W LICZBACH

Rok szkolny 2022/2023 rozpoczęło w Gminie:

- **696** uczniów w szkołach podstawowych z tego: w Koninie - **205**, w Niedźwiedziu - **170**, w Podobinie - **113** i w Porębie Wielkiej - **208**.

- **314** dzieci w przedszkolach włącznie z „zerówkami” (w Koninie - **74**, w Niedźwiedziu - **71**, w Podobinie - **67**, w Porębie Wielkiej - **102**).

Nauką i wychowaniem zajmuje się **105,54** etatów nauczycieli, katechetów i wychowawców: Konina - **28,97**, Niedźwiedź - **19,44**, Podobin - **22,75**, Poręba Wielka - **23,67**, przedszkole w Niedźwiedziu - **4,86** i przedszkole w Porębie Wielkiej - **5,85**.

Wszystkim placówkom oświatowym przyznane jest **46** etatów dla pracowników administracyjno - obsługowych (Konina - **10**, Niedźwiedź - **7,5**, Podobin - **7**, Poręba Wielka - **8**), Niedźwiedź Przedszkole - **4**, Poręba Wielka Przedszkole - **5,5**, ZEAS - **4** etaty).

Do Publicznej Szkoły Muzycznej uczęszcza aktualnie **84** dzieci, których muzyczną edukacją zajmuje się **16,07** etatów nauczycieli, w administracji i obsłudze **2** etaty.

Ps.: Powyższe dane zostały sporządzone według stanu na dzień **30 września 2022 roku**.

Do etatów nauczycieli nie zostały doliczone godziny ponadwymiarowe, które w każdej placówce kształtują się inaczej.

WITAJ SZKOŁO!

W placówkach oświatowych naszej gminy w dniu 1 września odbyła się uroczysta inauguracja nowego roku szkolnego. Nas zaproszono do Niedźwiedzia, skąd ta relacja.

Inauguracja nowego roku szkolnego zgodnie z tradycją szkoły rozpoczęła się uroczystą Mszą św. w Kościele Parafialnym w Niedźwiedziu. Następnie w szkole p. Dyrektor Joanna Dudzik serdecznie powitała grono pedagogiczne, pracowników szkoły oraz uczniów i ich rodziców.

Uczniowie klas 8a i 8b pod opieką wychowawczyń Agaty Worwy i Ilony Cudzik-Mateńki, zaprezentowali montaż słowno - muzyczny upamiętniający rocznicę wybuchu II wojny światowej. Uroczystość

uświetniły patriotyczne wiersze, piosenki oraz układ taneczny z flagami. Oprócz części historycznej młodzież humorystycznymi scenkami pożegnała wakacje i radośnie powitała w nowym roku szkolnym pierwszoklasistów i uczniów z Ukrainy. Założono również odblaskowe kamizelki i rozdawano odblaski w ramach akcji „Odblaskowa szkoła”. Wykonano mnóstwo profesjo-

nalnych zdjęć i filmików, dzięki zakupionemu sprzętowi w ramach realizacji programu „Laboratorium Przyszłości”.

Montaż słowno - muzyczny uwieńczyły ciepłe słowa podziękowań i życzeń na nowy rok szkolny, wypowiedziane przez radną Annę Liberdę i Dyrektor szkoły Joannę Dudzik.

ODBLASKOWA SZKOŁA W NIEDŹWIEDZIU

Odblaskowy plan lekcji

1 września uczniowie Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu przy kościele po Mszy św. rozpoczynając nowy rok szkolny, w ramach Odblaskowej Szkoły zaopatrzyli uczniów w odblaskowe plany lekcji.

Bezpieczni i widoczni Seniorzy we wrześniowym Turnusie Rehabilitacyjnym w Dziwnówku

Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu biorąc udział w konkursie „Odblaskowa Szkoła” wyposażyła w elementy odblaskowe 120 osób

niepełnosprawnych i seniorów z naszego rejonu udających się na rehabilitację i wypoczynek do Dziwnówka. Mamy nadzieję, że to działanie przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa w trakcie trwania ich wypoczynku.

27 września uczniowie Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu uczestniczyli w spotkaniu z sierż. sztab. Agnieszką Kot - policjantką z Komisarzatu Policji w Mszanie Dolnej. W ramach akcji „Odblaskowa Szkoła” odbyły się dwa spotkania dla uczniów klas I-III i klas IV-VIII. Celem spotkania było przypomnienie zasad bezpieczeństwa w drodze do szkoły i poza nią. Młodsze dzieci miały okazję porozmawiać z policjantką o zasadach zachowania w drodze do i ze szkoły, o bezpiecz-

nym przechodzeniu przez ulicę, prawidłowym zachowaniu się na przejściach dla pieszych. Pani Policjantka zwróciła uwagę na niebezpieczeństwa, jakie mogą czyhać na dziecko na drodze, podkreśliła, jak ważną rolę pełnią elementy odblaskowe. Dzieci odpowiadały na zadawane pytania, wykazały się wiedzą z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podawały liczne przykłady niewłaściwego zachowania się. W nagrodę za aktywny udział otrzymali odblaski.

W tym dniu odbyło się również spotkanie dla uczniów klas IV-VIII. Tematem pogadanki była bezpieczna droga do szkoły, odpowiedzialność prawna nieletnich, zasady zachowania się obowiązujące w szkole i poza nią. Pani poruszyła także temat tzw. cyberprzemocy i skutków jakie może nieść za sobą niewłaściwe korzystanie z Internetu. Na spotkaniu uczniowie dowiedzieli się, jakie mają prawa i obowiązki w świetle prawa, kto i kiedy ponosi odpowiedzialność prawną oraz jakie postawy powinni przyjmować uczniowie, gdy są namawiani do czynu zabronionego przez prawo. To spotkanie przyczyniło się do realizacji planów i zamierzeń wychowawczo - dydaktycznych w naszej placówce.

Anna Liberda

SPORTOWE SUKCESY UCZNIÓW SZKOŁY Z PORĘBY WIELKIEJ

W dniu 27 września w Mszanie Dolnej odbyły się Mistrzostwa Powiatu Limanowskiego w sztafetowych biegach przełajowych. Nasi uczniowie zaprezentowali się wspaniale, bo każda drużyna stanęła na podium!

Na początku roczniki 2010 i młodsi. Nasze „Złotka” z ubiegłego roku minimalnie przegrały walkę o mistrzostwo i uplasowały się na **II miejscu**. Brawo!

Następnie na trasie biegowej pojawili się chłopcy z klas IV-VI i zajęli również **II miejsce** co jest wielkim sukcesem!

Kolejne kategorie wiekowe to roczniki 2008 i 2009. Dziewczęta po niesamowitej walce wdary się na podium zdobywając **III miejsce**.

Chłopcy też nie chcieli być gorsi i również po pięknej walce zdobyli **III miejsce**.

Każdy wie, jak ciężkie są zawody biegowe! Jaką pracę na lekcjach i na zajęciach trzeba wykonać. Jaka jest walka z własnymi słabościami i nerwami na zawodach!

Dlatego WIELKIE słowa uznania dla wszystkich startujących! **Gratulacje** i brawa dla wszystkich drużyn!

Pamiętajcie, że każdy zespół i każdy zawodnik dopóki walczy - JEST ZWYCIĘZCĄ.

Nauczyciel wychowania fizycznego
mgr Ireneusz Potaczek

W poprzednim numerze Biuletynu ZGODA zamieściliśmy I część wywiadu z Prezes Stowarzyszenia „Kierunek Przyszłość” Panią KAROLINĄ MARIĄ ZAPĄŁĄ. Dziś część druga.

W październiku ubiegłego roku rozpoczęła się działalność Zagórzańskiego Centrum Wolontariatu przy wsparciu pomocowym otrzymanym z projektu NOWEFIO na 2021r. W ramach działań zaangażowanych zostało 13 placówek oświatowych, 3 samorządy, 20 organizacji pozarządowych, 150 wolontariuszy. Udział w I Gali Wolontariatu wzięli udział przedstawiciele samorządów, powiatu, szkół, ngo, wolontariuszy, podopieczni (150 osób). Ponadto zostaliśmy kluczowym partnerem marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny który podjął ścisłą współpracę z 3 samorządami tj. Gminą Niedźwiedź oraz Gminą i Miastem Mszana Dolna, gdzie współpracuje także z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz instytucjami publicznymi.

Jednym z ważnych wydarzeń Wnioskodawcy było nawiązanie współpracy ze Stowarzyszeniem Sursum Corda - pionierem w działalności wolontariatu. W ramach współpracy zostały zorganizowane 3 szkolenia dotyczące działalności wolontariatu, praw i obowiązków wolontariusza dla dyrekcji szkół (20 osób), koordynatorów szkolnych klubów wolontariatu (50) oraz organizacji pozarządowych i instytucji publicznych (22 podmioty). Od czerwca 2021 jesteśmy członkiem projektu Funduszu Partnerstwa w projekcie

Akademii Partnerstwa, do której zrekrutowano 18 podmiotów z całej Polski. Projekt obejmuje wsparciem merytorycznym oraz szkoleniami Stowarzyszenie Kierunek Przyszłość przez okres 2 lat. W październiku zorganizowany został pierwszy Piknik Charytatywny, wspierający chorego na białaczkę mieszkańca Gminy. Podczas działań w ubiegłym roku udało się współorganizować 3 wizyty studyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej.

W roku 2022 podjęliśmy przede wszystkim działania pomocowe związane z konfliktem zbrojnym na

To wszystko jednak nie odbyłoby się bez ludzi dobrej woli, bez sztabu wolontariuszy, którzy tak chętnie pomagają i wspierają nasze działania. W międzyczasie realizujemy trzy projekty grantowe, szkolimy siebie, swoją kadrę, prowadzimy szkolenia dla wolontariuszy. Zostaliśmy też członkami międzynarodowego projektu Lustró Duszy, złożonego z partnerów z Czech i Słowacji. Ostatnim wydarzeniem jakie podjęliśmy była organizacja **Pierwszego Zagórzańskiego Forum Organizacji Pozarządowych**, które przesyłało ok. 50 członków i przedstawicieli 23 organizacji z trzech samorządów.

Autorka wywiadu

Ukrainie. Za zgodą Wójta oraz Rady Gminy otworzyliśmy Punkt Informacyjny wspierający mieszkańców Ukrainy goszczących w naszej gminie. Udało się zatrudnić tłumacza języka ukraińskiego, psychologa, objąć opieką prawną, lekarską poprzez zakup leków oraz refundację specjalistycznych wizyt pomocą najbardziej potrzebującym, organizujemy warsztaty międzykulturowe w placówkach oświatowych zarówno dla dzieci polskich ale i ukraińskich, organizujemy nabożeństwa we współpracy z cerkwią w Krakowie i wiele, wiele innych działań.

Z kim nawiązaliście współpracę?

W tym temacie można już sporo napisać. Działalność Stowarzyszenia obejmuje trzy samorządy tj. Gminę Niedźwiedź oraz Gminę i Miasto Mszana Dolna poprzez prowadzone Zagórzańskie Centrum Wolontariatu. Udało nam się nawiązać współpracę instytucjami samorządowymi z 20 organizacjami pozarządowymi, 13 placówkami oświatowymi, bibliotekami, domami kultury, przedsiębiorcami. To jednak nie wszystko. Najważniejsi są - jak zawsze - LUDZIE, z którymi zaczęliśmy działać. To już prawie 200 wolontariuszy w różnym wieku →

podejmujący z nami nowe, innowacyjne, nietuzinkowe, czasem szalone działania. Uważam, że wszystkie te podmioty wyżej wymienione są dla nas motywacją do działania i wzajemna współpraca pozwoliła na tak już mocno wypracowane działania. Bo przecież **Razem Możemy Więcej**.

Wolontariusz to taka dziwna istota. Pełna idei i chęci działania. Praca wolontariusza to jedna z piękniejszych i najcenniejszych form pomocy. Proszę o przybliżenie tego zagadnienia.

Wolontariusze są to ludzie, którzy dobrowolnie i bez wynagrodzenia niosą pomoc, angażują się w pracę na rzecz osób i instytucji działających w różnych obszarach życia społecznego. Można ich spotkać między innymi w domach dziecka, hospicjach, domach pomocy społecznej, muzeach i schroniskach dla zwierząt. Pracują w instytucjach publicznych, organizacjach pozarządowych, placówkach kultury, sportu i wielu innych. Wolontariusz za swoją pracę nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia finansowego, ale otrzymuje ogrom satysfakcji i poczucia bycia potrzebnym.

Wielokrotnie wolontariusz nie widzi owoców swojej pracy od razu, one przychodzą z czasem, nawet w najmniej spodziewanym momencie. Często też mówi się - i ja mogę potwierdzić to na swoim przykładzie - że my wolontariusze otrzymujemy więcej niż dajemy.

Piękny przykład działań wolontariatu mamy w naszych placówkach oświatowych, obecnie też w działaniach podejmowanych w związku z konfliktem zbrojnym. Wolontariuszem może zostać każdy z nas. Niezależnie od statusu społecznego czy kwalifikacji i wykształcenia. Trzeba po prostu chcieć. Trzeba tylko otworzyć swoje serce. Trzeba czasem tak niewiele. Dla świata czasami jesteśmy tylko wolontariusza-

mi ale dla danego człowieka całym światem.

Najlepsze określenie wolontariusza jest takie: Człowiek jest wielki nie przez to co ma, lecz przez to kim jest, nie przez to co posiada, lecz przez to czym dzieli się z innymi. (+JPiI).

już, teraz, wiele, od razu ale to nie takie proste. Wszystko wymaga ogromu czasu i wielu wyrzeczeń, więc na ten moment nie będę za dużo zdradzać. Powiem tylko tyle, że wspólnymi siłami możemy dużo, przede wszystkim dla naszych mieszkańców od tych najmłodszych po doświadczonych seniorów - a ma-

Proszę zdradzić naszym mieszkańcom plany Stowarzyszenia na najbliższe miesiące, lata...

Słyszałam kiedyś, że jeśli jest się w stanie wyobrazić swoje największe marzenie to znaczy, że jest ono do spełnienia. Dzisiaj patrząc z perspektywy ponad rocznej działalności, udało się osiągnąć więcej niż sobie założyłam, a w mojej głowie jest bardzo, bardzo dużo. Chciałoby się

zrealizować, ale nie spełniają, tylko marzenia się spełniają.

Rozmawiała Anna Liberda

Członkowie i sympatycy Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych im. św. Brata Alberta w Niedźwiedziu przebywali w dniach od 28 sierpnia do 10 września na dorocznym turnusie rehabilitacyjnym w Dziwnówku na Bałtykiem. Był to jubileuszowy, dziesiąty już pobyt w tymże Ośrodku. Zapytałem kilku uczestników o wrażenia z jakimi powrócą z tegorocznego turnusu? Oto ich opinie i wypowiedzi:

DZIWNÓWEK 2022

nie, jakby chciało się gdzieś wyjechać poza teren Dziwnówka, skończył się sezon letni i brak jest połączeń komunikacyjnych.

Elżbieta i Andrzej Budnik

My jesteśmy zadowoleni. Uprawiamy dużo spacerów nad morzem, jest dobre jedzenie w Ośrodku, miła obsługa.

Majda Katarzyna

Każda chwila tutaj w Dziwnówku jest wspaniała i myślę, że zarówno to, że jesteśmy tutaj wszyscy razem, że w każdym roku jest nas więcej, że każda osoba tworzy - jak widzę -

bilitacji też są wspaniałe. Ksiądz także jest też osobą bardzo nam przyjazną. Reasumując, chce się tutaj z wielką przyjemnością przyjeżdżać.

Agata Napora

Było bardzo fajnie. Pogoda nam dopisała. Trzy razy kąpałyśmy się w morzu. Wyżywienie jak co roku jest super, no i warto tu przyjechać. Cały rok tęsknimy za tym wypoczynkiem w Dziwnówku nad Bałtykiem.

Wioletta Wójcik z Niedźwiedzia

Jeżeli chodzi o pogodę, to się w tym roku wyjątkowo udało. Mieliliśmy dużo słońca, no i ogólnie było nieźle. Mam też takie wrażenia nie w pełni spełnione. Jest mało sprzętu, w niewielkim stopniu można wykorzystać morze. Brak kąpieli (choć była, ale króciutka). Wspomnienia - jak zawsze. W tym roku (jak już żona wspomniała, była lepsza pogoda niż w poprzednim). Bardzo dobre jest żywienie, standard pokoi, ale atrakcja z morzem jest kiepska i słaba. Bardzo słabe jest połączenie

wspaniałą atmosferę, możemy sobie tu odpocząć, zrelaksować i nacieszyć się sobą. Myślę, że wszystko tutaj jest piękne, wszystkie wycieczki, które tutaj były organizowane. Wszystkie momenty zarówno nad morzem, jak i w domu były piękne. Kadra, która się nami opiekuje jest wspaniała, serdeczna, przyjazna. Pan Kierownik, od 10 lat ten sam, z każdym rokiem jest dla nas miłszy. Rozumie w pełni każdą osobę niepełnosprawną, jak również osobę zdrową. Panie od reha-

Kończy się nam dwutygodniowy turnus. Jesteśmy bardzo, bardzo zadowoleni. Pogoda i rehabilitacje się nam udało. Wracamy wypoczęci i zdrowi.

Gaweł Rozalia

Bardzo się mi tu podobało. Była piękna pogoda i przyjazna atmosfera. Bardzo dobre wyżywienie i miła obsługa. Wszystko jest sprawnie, szybciotko, obiad gorący, tak, że nie możemy na nic narzekać. Jeśli będzie okazja, to za rok chętnie tu powrócę. *Mieszkancka Niedźwiedzia*

Mamy same pozytywne odczucia. Jestem pod wrażeniem przepięknego terenu, przemiłej atmosfery, jaka panowała na turnusie, sympatycznych ludzi. Wszystko, co tu się działo, było wkomponowane w całość, jakby po prostu już tak miało być. Pogoda dopasowała i po prostu wszystko było naprawdę na wysokim poziomie profesjonalnym i organizacyjnym. Należy się podziękowanie całej „załozce” Ośrodka, dbającej o wszystko i opiekującej się każdym z osobna, podającej dłoń każdemu - duchowo i wypoczynkowo. Pod każdym względem było super! *Krystyna Adamczyk*

Z turnusu wyjeżdżam z żalem, że to się już kończy, bo było bardzo fajnie i przyjemnie. Atmosfera sprzyjała relaksowi i odpoczynkowi. Ludzie byli bardzo mili i sympatyczni. Nawiązało się dużo nowych znajomości. Podczas spotkań można było wymienić różne zdania i opinie. Czynnikiem sprzyjającym była na pewno ładna pogoda, która sprzyjała spacerom, relaksowi, można było dużo czasu spędzić nad morzem, spacerując po plaży, a nawet brodząc w morskiej wodzie, która może nie była zbyt ciepła, ale w słoneczku można było pochłapać się w niej i miło spędzić czas nad morzem. Było też fajnie dla dzieci. Nasza wnuczka dużo skorzystała i bardzo się jej tu podobało.

Maria Ślazyk

Jestem tu piąty raz. Jesteśmy zadowoleni. Obsługa, rehabilitacja, wszystko w porządku i okolice blisko morza, co jest przede wszy-

skim dla nas ważne. Wyżywienie bardzo dobre, grzeczna obsługa, bardzo miła, nie stwarzające żadnych problemów panie przy rehabilitacji, tak, że jest bardzo dobrze. Wydaje mi się, że warto byłoby pomyśleć o zmianie, gdyż moim zdaniem to jest już za długo w jednym miejscu, ale ogólnie jest dobrze.

Państwo Cichańscy z Poręby Wlk.

Wyjeżdżamy z bardzo dobrymi wrażeniami. Było wspaniale, pogoda dopisała, jedzenie było dobre i obfite, nikt tu nie głoduje, liczne imprezy, miła obsługa. Jeżeli tylko będzie możliwość, to na pewno za rok tu przyjedziemy. *NN*

W Dziwnówku byłem po raz piąty. Wracam każdorazowo z jak najlepszymi wrażeniami. To wspaniałe miejsce. Uroczą miejscowość, bliskość morza, bardzo dobre warunki lokalowe, znakomita kadra kierownicza, obsługowa, rehabilitacyjna, różnorodność zajęć tak dla dorosłych jak i dla dzieci, liczne wycieczki (Berlin, Międzyzdroje, Świnoujście, Kołobrzeg, wyspa Wolin, Kamień Pomorski, ciekawe koncerty muzyczne („lata 20, lata 30”, „Szanty”, wieczorki taneczne z pieczeniem kiełbasek), smaczne, urozmaicone i obfite wyżywienie, bliskość kościoła i możliwość uczestnictwa w codziennej Mszy św., wre-

ście niemal rodzinna atmosfera panująca w grupie w ciągu całego turnusu - to wszystko sprawia, że chce się tu z przyjemnością powracać. Dziwnówek jest znakomitym miejscem dla organizowania turnusów

dla dzieci i osób z niepełnosprawnościami. Tu się przyjeżdża przede wszystkim po zdrowie i wypocznęk, a nie na wojaże. Korzystając z okazji, pragnę podziękować bardzo gorąco Panu Tadeuszowi Kowalczykowi za jego niespożyte siły i determinację przy organizowaniu corocznych wyjazdów, jak również niemal „ojcowską” opiekę nad uczestnikami turnusów. Choć sam porusza się na wózku inwalidzkim, wykonuje pracę za co najmniej dwóch w pełni sprawnych ludzi. Wyrazy podziękowania należą się Gospodarzowi tego obiektu, który zawsze przyjmuje gości z Niedźwiedzia z największą gościnnością i szacunkiem. Warto wspomnieć wszystkie osoby z obsługi Ośrodka, panią Teresę, która bardzo sprawnie i w urozmaicony sposób dba o zagospodarowanie wolnego czasu zarówno dorosłym, jak i dzieciom. Reasumując: wielki szacunek i podziękowanie dla wszystkich Osób z Niedźwiedzia i Dziwnówka, dzięki którym mamy możliwość przeżywać co roku tę wspaniałą przygodę w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Contessa” w Dziwnówku nad samym Bałtykiem!

Stanisław Stopa

PIERWSZA TAKA NOC NA ORKANÓWCE

W noc z 3 na 4 września blisko 50 osób wzięło udział w **Pierwszej Nocy na Orkanówce!** Cóż to było za wydarzenie! Wiele przygotowań, może nawet trochę strachu przed nocą w takim miejscu, ale efekt końcowy przerosł nasze najśmielsze oczekiwania.

W spotkaniu wzięli udział Wolontariusze Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość. Są to osoby, które oprócz działań pomocowych rozwijają swoje kompetencje, poznają na nowo swój region, a przez to ich tożsamość jest związana z regionem Zagórzańskich Dziedzin. To ogromnie ważne, aby młodzi ludzie mogli docenić piękno otaczającego ich środowiska. To właśnie skłoniło przedstawicieli Stowarzyszenia Kierunek Przyszłość oraz pracowników Gminnej Biblioteki i Ośrodka Kultury do zorganizowania tak zacnego wydarzenia.

Plan spotkania został wcześniej przygotowany. Uczestnicy przybyli koło godz. 21.00, kiedy oficjalnie rozpoczęto spotkanie. Po przywitaniu czekała na nas p. Anna Stożek, autorka książki „Katarzyna Smreczyńska - Matka oddana Dzieciom”, która zabrała nas na swoje spotkanie autorskie. Publikacja ukazała się w czerwcu, kiedy w Pcimiu odsłonięty został pomnik matki na-

szego pisarza. Pani Ani dziękujemy za ogrom przekazanej wiedzy i bardzo ciekawe spotkanie. Tuż po nim wróciliśmy do naszego miejsca, gdzie czekała na nas pani Teresa, która oprowadziła nas po domu Władysława Orkana, żebyśmy mieli świadomość, gdzie jesteśmy i z czym wiąże się to miejsce. Jak się okazało, niektórzy uczestnicy byli tam po raz pierwszy. Atrakcjom

nie było końca, bo pani Paulina z Fundacji Macerat przygotowała dla nas kosz polnych ziół i każdy przygotował sobie kadzidełko. Ich cudowne zapachy było czuć wokoło. No i w końcu nadszedł czas na światelko do nieba. Wybiła północ i życząc sobie wspaniałego roku szkolnego, spełnienia marzeń, wiary w siebie i lu-

dzi zapaliliśmy światelka na znak wspólnoty...no i się zaczęło. Tańce, hulanki, swawole. Na akordeonie przygrywał nam pięknie Bartek Woźniak z Koniny, myśmy mu godnie śpiewali. Wcale nie było nam zimno. Gdy wybiła godzina 2.00 po północy, obejrzelśmy film pod pięknym, gwieździstym niebem, a ognisko paliliśmy do samego rana.

Czy spaliśmy? Nie! Ale takiego czaru miejsca, wspaniałego czasu integracji, rozmów, śpiewów nikt nam nie zabierze. Już umówiliśmy się na przyszły rok.

Spotkanie to było też okazją do promowania noszenia odbłasków w projekcie Odbłaskowa Szkoła w Niedźwiedziu, którzy edukację dotyczącą bezpieczeństwa przekazali też nam. Dziękujemy!

Partnerami wydarzenia byli:

- Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrlom;
- Pasieka u Piotra Woźniaka;
- Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu im. Wł. Orkana;
- Fundacja Macerat;
- Sklep Górskie Zmysły.

Autor

SPOTKANIA NA POTACZKOWEJ

15 sierpnia w uroczystość Wniebowzięcia NMP odbyło się tradycyjne spotkanie na Górze Potaczkowej w ramach wydarzenia „Odkryj Beskid Wyspowy 2022”. Było bardzo, bardzo upalnie, ale to nie przeszkodziło jego uczestnikom w świetnej zabawie.

Po Mszy świętej odprawionej pod Krzyżem Jubileuszowym oraz poświęceniu ziół i kwiatów, przeprowadzono tradycyjne konkursy. Było dużo śpiewu z zespołem „Porębiański Ród”, miłej atmosfery i dobrej zabawy. Wydarzenie odbyło się dzięki finansowemu wsparciu Starostwa Limanowskiego oraz Wojewody Małopolskiego, zaś partnerem Termy Gorce. Akcja „Odkryj Beskid Wyspowy” istnieje dzięki Czesławowi Szynalikowi oraz Fundacji Rozwoju Regionu Rabka.

Organizatorem spotkania była Gmina Niedźwiedź, której Wójt Rafał Rusnak wręczył nagrody uczestnikom wspomnianych konkursów. Oto oni:

- najmilsza uczestniczka: **Magdalena Starmach** z Niedźwiedzia;
- najmilszy uczestnik: **Leon Nowak** z Mstowa;
- najmłodszy turysta: **Gabriela Michalak** /8 miesięcy/ z Łostówki;
- najstarszy turysta: **Marian Rzepka** /87 lat/ z Malczyc k. Legnicy;

Uczestnik z najdalszego zakątka Polski: **Zdzisława Rodziewicz** z Rzepina, woj. lubuskie;

Uczestnik z najdalszego zakątka świata: ojciec **Jerzy Widomski**, Tokio, Japonia.

Konkurs wiedzy o Beskidzie Wyspowym i Gminie Niedźwiedź:

I miejsce - **Małgorzata Furmanek** (Kraków), II- **Oliwia Malec** (Mszana Dolna), III - **Michał Atlas** (Tymbark).

W tradycyjnym konkursie na najpiękniejszy bukiet z okazji Święta Matki Boskiej Zielnej nagrody otrzymali:

I miejsce - **Beata Damasiewicz** (Nowy Sącz), II - **Ewa Hojnor** (Zamieście, gmina Tymbark), III - **Sonia Leśniak** (Raba Wyżna).

*****

14 września w Święto Podwyższenia Krzyża na Górze Potaczkowej odprawiona została okolicznościowa, doroczna Msza święta w intencji Związku Podhalan - Oddział w Niedźwiedziu, parafii w Niedźwiedziu, Koninie i Porębie Wielkiej oraz śp. Bronisława Kaczora i za dusze w czyśćcu cierpiące.

Poprzedziła ją pieszka Droga Krzyżowa z osiedla Potaczki w Podobińcu na szczyt góry Potaczkowej, a zakończył smaczny poczęstunek. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Mieczysław Uryga - Starosta Limanowski. Dodać trzeba, że

pogoda w tym roku wybitnie nie dopisała, co odbiło się na mizernej obecności wiernych. *ALiSS*

WIDZIANE OKIEM KAMERY

Uroczystości związane z obchodami 20 - lecia Gorczańskiego Oddziału Związku Podhalan w Niedźwiedziu

Spotkanie na Górze Potaczkowej

Pożegnanie „Lata pod Turbaczem”.

II Kongres KGW w Kamienicy

Złot szkół orkanowskich

Wydawca: Urząd Gminy w Niedźwiedziu, 34 -735 Niedźwiedź, tel: 18 331 70 02
Zespół redakcyjny: Stanisław Stopa (opracowanie, skład komputerowy)
Anna Liberda - współpraca redakcyjna
Opracowanie i przygotowanie wersji internetowej - Stanisław Stopa
Adres internetowy: www.niedzwiedz.iap.pl
Poczta elektroniczna: gmina@niedzwiedz.iap.pl
Pismo zrzeszone w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej

